

วรรณศิลป์ไทยร่วมสมัยยุคสงครามเย็น : กรณีศึกษา วรรณกรรมของประมุล อุนห์รูป¹

Contemporary Thai Literary Style during the Cold War: A Case Study of Pramun Aunha-Thup's Literary Works

วรรณพร พงษ์เพ็ง² | Vannaporn Phongpheng

บทคัดย่อ

บทความวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาลักษณะเด่นของภาษาวรรณศิลป์ในวรรณกรรมที่เป็นเรื่องแต่งของประมุล อุนห์รูป การศึกษาพบว่า ลักษณะเด่นของภาษาวรรณศิลป์ ได้แก่ การใช้ภาษาแหวกแนว การใช้ภาษาขำและภาษาแปล และการใช้ภาษาวรรณศิลป์ร้อยแก้วแบบไทย ภาษาวรรณศิลป์ดังกล่าวมีลักษณะร่วมสมัยและเป็นลักษณะเด่นของภาษาสร้างสรรค์ในยุคสงครามเย็น ที่ได้รับอิทธิพลจากการขยายตัวของวัฒนธรรมหนังสือและสื่อภาพยนตร์จากฮอลลีวูด ความนิยมอ่านและแปลวรรณกรรมตะวันตก ตลอดจนการสืบทอดวัฒนธรรมวรรณศิลป์ของไทยในบริบทสมัยใหม่

คำสำคัญ : ภาษาวรรณศิลป์ร่วมสมัย การสร้างสรรค์ สงครามเย็น

¹บทความวิจัยนี้ปรับปรุงจากงานวิจัยเรื่อง “ภาษาวรรณศิลป์ในวรรณกรรมของประมุล อุนห์รูป” ที่ได้รับทุนสนับสนุนการวิจัย จากคณะศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล ปีงบประมาณ 2554

²Dr., Department of Thai language, Faculty of Liberal Arts, Mahidol University

Abstract

This study analyzes the characteristics that define the literary style pioneered by Pra-mun Aunha-thup, one of Thailand's greatest contemporary writers. His unconventional use of Thai grammar, combined with a style that seamlessly fused newspaper journalism and traditional descriptive writing together created a unique prose writing style that illuminates both his considerable talents as a writer and the turbulent cold war period in Thailand in which he lived and worked. During this time, a period marked by great ideological differences, modernization, urbanization and industrialization in Thai society and the influence that the West brought to bear through Hollywood movies and translated literary works, Pra-mun Aunha-thup's literary style heralded the advent of Thai literature in a modern context.

Keywords: contemporary Thai literary styles, creativity, the Cold War

บทนำ

ปัจจัยทางการเมืองและความสัมพันธ์ระหว่างประเทศไทยกับบริบทโลกยุค “อเมริกันไนเซชัน” (Americanization) เกิดขึ้นในระยะเวลาของ “สงครามเย็น” หรือ ช่วงเวลาหลัง “การสิ้นสุดลงของสงครามโลกครั้งที่สองในระยะปลายปี ค.ศ. 1945 (2488) และดำเนินเรื่อยมาจนถึงปี ค.ศ. 1989 (2532)” (Vidhya Sutjaritthanarak, 2014) ช่วงเวลาดังกล่าว มีวรรณกรรมที่ใช้ภาษาสร้างสรรค์โดดเด่นเฉพาะยุคเกิดขึ้น ซึ่งในบทความนี้จะเรียกว่า “วรรณกรรมยุคสงครามเย็น”³ ตามที่นิยามไว้ว่า

³ผู้เขียนใช้เกณฑ์การแบ่งประเภทของวรรณกรรม ตามลักษณะเนื้อหาและศิลปะการประพันธ์ เฉพาะช่วงเวลา นอกเหนือจากวิธีคิดคำจำกัดความดังกล่าวแล้ว ยังมีการศึกษาจำนวนหนึ่ง อธิบายลักษณะ เนื้อหาของวรรณกรรมเกี่ยวกับเสรีภาพการแสดงออกทางเพศและชีวิตผู้หญิงกลางคืนในช่วงต้นของสงครามเย็น ว่าเป็น “วรรณกรรมสะท้อนคตินิยมสมัยใหม่” (Soranat Tailanga, 2014) หรือวรรณกรรมที่นำเสนอชีวิตเสรี ของนักเรียนไทยในฟิลิปปินส์ในช่วงเวลาดังกล่าว “วรรณกรรมนักเรียนฟิลิปปินส์” (Arthit Jiamrattanyu, 2015) นอกจากนี้ ยังมีวรรณกรรมที่สะท้อนผลจากสงครามเย็นในประเทศไทย เช่น เรื่องราวเกี่ยวกับชีวิต “เมียเช่า” กับทหารอเมริกัน จี.โอ.

วรรณศิลป์ไทยร่วมสมัยยุคสงครามเย็น : กรณีศึกษาวรรณกรรมของประมุล อุนทรูป

เรื่องสั้นและนวนิยายที่ผลิตขึ้นในระยะเวลาที่ประเทศไทยได้
รับอิทธิพลทางสังคมและวัฒนธรรมจากประเทศสหรัฐอเมริกา ในยุค
สงครามเย็นระยะแรก (ระหว่างพ.ศ. 2488 - 2510 โดยประมาณ)
วรรณกรรมกลุ่มนี้สะท้อนให้เห็นผลจากกระบวนการ “อเมริกันไนเซชัน”
(Americanization) หรือ “กระบวนการทำให้เป็นอเมริกัน” (Andrew
Roos, 1989: 7) ที่สหรัฐอเมริกาดำเนินการผ่านสื่อสมัยใหม่ และ
วัฒนธรรมการบริโภคจนแพร่กระจายไปทั่วโลก

ภูมิหลังที่เกี่ยวข้องกับกระบวนการทำให้เป็นอเมริกัน เกิดขึ้นหลังสงครามโลก
ครั้งที่ 2 สิ้นสุดลง ช่วงเวลานั้นระบอบการปกครองแบบกษัตริย์ในหลายประเทศทั่วโลก
เริ่มล่มสลาย ศูนย์กลางมหาอำนาจของโลกได้เปลี่ยนจากยุโรปมาเป็นสหรัฐอเมริกาเกิด
การแข่งขันกันระหว่างลัทธิเสรีประชาธิปไตยของสหรัฐอเมริกา กับลัทธิคอมมิวนิสต์ของ
สหภาพโซเวียตเพื่อเป็นมหาอำนาจในโลกยุคใหม่ นอกเหนือจากการตั้งฐานทัพในเอเชีย
ตะวันออกเฉียงใต้เพื่อต่อสู้กับลัทธิคอมมิวนิสต์แล้ว สหรัฐอเมริกามีวิธีการสร้างความเป็น
มหาอำนาจทางเศรษฐกิจและลัทธิทางการเมืองการปกครอง ผ่านกระบวนการทำให้เป็นอเมริกัน
(Americanization) ด้วยวิธีต่าง ๆ เช่น การให้ทุนนักวิชาการไปเรียนต่อที่อเมริกา
เพื่อทำให้เกิดความคิดความเชื่อแบบอเมริกัน ที่สำคัญ คือ วัฒนธรรมประชาธิปไตย
(Nidhi Aeusrivongse, 2018) ในอีกด้านหนึ่งที่เป็นความสำเร็จของการแพร่กระจาย
อำนาจของสหรัฐอเมริกา คือ การใช้ “อำนาจอ่อน” (soft power) ครอบงำวัฒนธรรมของ
นานาชาติทั่วโลก รวมทั้งประเทศไทย ดังสะท้อนผ่านการสร้างสรรค์เนื้อหาและภาษา
ในวรรณกรรม “ยุคสงครามเย็น”

ลักษณะสร้างสรรค์ดังกล่าว เป็นผลจากการพัฒนาอุตสาหกรรมสื่อบันเทิงหลาย
ประเภทที่สำคัญ ได้แก่ การผลิตภาพยนตร์และเพลง การผลิตสินค้า แฟชั่น และโฆษณาต่าง ๆ
เพื่อกระตุ้นการบริโภค อุตสาหกรรมเหล่านี้มีศูนย์กลางการผลิตที่สหรัฐอเมริกา จัดเป็น
อำนาจอ่อนอย่างหนึ่ง ที่สหรัฐอเมริกาใช้เผยแพร่วัฒนธรรม และวิถีคิดสมัยใหม่
แบบอเมริกันชน ผ่านสื่อบันเทิง สินค้า โฆษณา และอาหารการกิน ไปยังประเทศต่าง ๆ
ทั่วโลก เพื่อให้นานาชาติยอมรับและชื่นชมวัฒนธรรมสมัยใหม่ อันเป็นผลดีต่อ

การสร้างอำนาจผ่านลัทธิการปกครอง และความมั่งคั่งทางเศรษฐกิจของสหรัฐอเมริกา (Chatcharin Chaiwat, 2009) ผลจากการดำเนินนโยบายดังกล่าว สะท้อนผ่านความสัมพันธ์ระหว่างไทยกับสหรัฐอเมริกา ในมิติทางเศรษฐกิจและวัฒนธรรม ได้แก่ การขยายตัวของสถานบันเทิง อุตสาหกรรมการท่องเที่ยวและบริการ การขยายตัวของสื่อสิ่งพิมพ์และโฆษณาเพื่อตอบสนองการบริโภคที่มากขึ้น และความแพร่หลายของภาพยนตร์ฮอลลีวูด ปัจจัยเหล่านี้ส่งผลทั้งโดยตรงและโดยอ้อม ต่อลักษณะเนื้อหา ภาษา และกลวิธีทางวรรณศิลป์ในวรรณกรรมของประมุข อุณรุป หนึ่งในนักเขียนไทยชั้นนำยุคนั้น

เมื่อพิจารณาความสัมพันธ์ ระหว่างการสร้างสรรคด้วยทวารณกรรม กับสังคมและวัฒนธรรม พบว่า ลักษณะลีลาภาษาของนักประพันธ์ที่มีอาชีพเป็นนักข่าว นักแปล และนักโฆษณา เป็นผลผลิตของกระแสการสร้างความทันสมัยผ่านวัฒนธรรมการอ่านในยุคสงครามเย็น ยุคดังกล่าวเกิดกระแสการผลิตหนังสือรวมเล่มขนาดพกพา หรือ “พ็อกเก็ตบุ๊กส์” (pocket books) ควบคู่กับนิตยสารและหนังสือพิมพ์รายวันหลายฉบับ สิ่งนี้น่าจะเป็นสาเหตุสำคัญประการหนึ่ง ที่ส่งผลต่อการแข่งขันกันสร้างสรรค์ภาษาในวรรณกรรมรูปแบบต่าง ๆ ให้มีลักษณะเฉพาะ เพื่อตอบสนองต่อกลุ่มผู้อ่านที่ขยายตัวและการอ่านที่เน้นความรวดเร็ว หลากหลายมากขึ้น ดังปรากฏในวรรณกรรมของนักเขียนหลายคน เช่น วิฑิต์ สุทธเสถียร ‘รงค์ วงษ์สวรรค์ อิศรา อมันตกุล ฮิวเมอร์ริสต์⁴ รวมทั้งประมุข อุณรุป ด้วยความเฟื่องฟูของการเขียนและการอ่านนี้ ยังเป็นผลจากภาวะสงครามสงบ ดังพบว่า หลังจากผ่านพ้นสงครามโลกครั้งที่ 2 ตลอดทศวรรษที่ 90 เรื่อยมาจนก่อนยุคสิ่งพิมพ์ของนักศึกษาและปัญญาชนทศวรรษที่ 2510 แวดวงนิตยสารและสื่อสิ่งพิมพ์ขยายตัวอย่างต่อเนื่อง

⁴การใช้ภาษาของนักประพันธ์กลุ่มนี้มีลักษณะสำคัญร่วมกัน คือ การใช้ภาษาแหวกแนว ภาษาข่าว และภาษาแปล สนใจโปรดอ่านด้วยทวารณกรรมเรื่องตระเวนมะนิลา ของวิฑิต์ สุทธเสถียร (The Memorial Book of Wit Sutthasathian, 1990) รวมทั้งงานวิจัยที่วิเคราะห์ภาษาของนักประพันธ์กลุ่มนี้ ได้แก่ Chonlada Ruenruglikit (An analytical of orthography and language usage of Humourist, 1984), Arthit Jiamrattanyu (From ‘Sod’ to ‘Swimg’: Occidentalism and the politics of cultural translation in modern Thailand, 2017) และ Chan-chai Saekuy. (‘Unconventional diction in Rong Wongsawan’s works’, 1987)

วรรณศิลป์ไทยร่วมสมัยยุคสงครามเย็น : กรณีศึกษาวรรณกรรมของประมุข อุณหูป

ด้วยเหตุผลสำคัญ คือ “หลังจากบ้านเมืองต้องอยู่ในภาวะกดดันและสูญเสียมานาน จึงเป็นแรงสะสมในการปลดปล่อยให้ผู้คนได้สัมผัสกับความบันเทิงอย่างเต็มที่ในช่วงหลังสงครามโลก ดังนั้นธุรกิจบันเทิงทั้งหลาย ไม่ว่าจะเป็นละครเวที ภาพยนตร์ ดนตรี และแน่นอนหนังสือ จึงเฟื่องฟูมากหลังจากขบเซามาว่าครึ่งทศวรรษ” (Working Group Members of the History of Thai Printings, 2006: 230)

นอกจากปัจจัยดังกล่าวแล้ว การสร้างสรรค์ลีลาภาษาเพื่อนำเสนอเนื้อหาที่เกี่ยวข้องกับผลสงครามเย็น ยังเป็นผลจากสถานการณ์ทางการเมืองในประเทศไทย กล่าวคือ ในสมัยนั้นนักเขียนมีความจำเป็นต้องผลิตวรรณกรรมแนวลัทธินี้ เพื่อเลี่ยงการถูกจับกุมในช่วงต้นปี พ.ศ. 2500 ซึ่งเป็นสมัยจอมพลสฤษดิ์ทำรัฐประหารครั้งที่ 2 สมัยดังกล่าว มีนักคิดนักเขียนหัวก้าวหน้าถูกจับกุม สื่อวรรณกรรมที่เผยแพร่เรื่องการเมืองต้องปิดตัว ส่งผลให้วรรณกรรมลัทธินี้ประเภทเรื่องตีพิมพ์ในนิตยสารเฟื่องฟูขึ้น (Vidhyakorn Chiangkoon, 1993)

ความสัมพันธ์ระหว่างตัวบทวรรณกรรมกับบริบททางสังคมดังกล่าวข้างต้นนี้ สะท้อนผ่านประวัติชีวิต และภูมิหลังของประมุข อุณหูป กล่าวคือ ประมุขเติบโตขึ้นมาในช่วงเวลาที่ร่วมสมัยกับการเกิดสงครามโลกครั้งที่ 2 รวมทั้งสร้างสรรค์ผลงานวรรณกรรมต่างวรรณกรรมแปล ควบคู่กับการเขียนข่าวโฆษณาในสื่อสิ่งพิมพ์จำนวนมากอย่างต่อเนื่อง ทั้งช่วงก่อนสงคราม และหลังสงครามโลกครั้งที่ 2 สิ้นสุดลง ดังตารางต่อไปนี้

ตารางที่ 1 : ประวัติชีวิตของประมูล อุณห์รูป

ปี พ.ศ.	ประวัติชีวิต
2473	เกิดเมื่อวันที่ 17 มิถุนายน ที่ตรอกบ้านหม้อ อำเภอพระนคร กรุงเทพฯ ประมูล อุณห์รูป เป็นบุตรคนโตใน จำนวน 8 คน ของ นายอุณห์ และนาง เพิ่ม อุณห์รูป เดิมบิดาตั้งชื่อว่า “ประภัสสร” แต่ในวัยเด็กป่วยหนักจึงแก้เคล็ดโดยตั้งชื่อใหม่ว่า “ประมูล” เนื่องจากอาชีพของครอบครัวเป็นร้านขายของชำที่จำหน่ายหนังสือพิมพ์ และหนังสืออ่านเล่นทุกประเภทประมูลจึงรักการอ่านมากเป็นพิเศษ
2475 - 2524	เริ่มเรียนหนังสือที่โรงเรียนเทวะกุญชรตลาดบ้านหม้อก่อนที่จะย้ายไปเรียน โรงเรียนกล่อมพิทยา ในช่วงคำประมูล จะเรียนภาษาอังกฤษเพิ่มเติมที่โรงเรียน หุดะฉนิยต์ส่งผลให้เขามีพื้นฐานความรู้ภาษาอังกฤษเป็นอย่างดีในระดับมัธยมศึกษา เรียนที่โรงเรียนมัธยมบ้านสมเด็จพระเจ้าพระยา และเริ่มเขียนหนังสืออ่านเล่น ต่อมา แปรบทบาทขึ้นไปตีพิมพ์ในหนังสืออ่านเล่นเล่มละสิบสตางค์ ของสำนักพิมพ์นายอุเทน รวมทั้งแปลนิทานกริมม์เพื่อเผยแพร่ในหนังสือพิมพ์สยามราษฎร์ เมื่อเรียนในระดับ สูงขึ้น ประมูลได้แปลเรื่องสั้นลงตีพิมพ์ในหนังสือพิมพ์ประชาชาติ ในช่วงปลายของ ชีวิตนักเรียนมัธยม ประมูลได้เขียนเรื่องสั้นที่มีชื่อเสียงเรื่อง “หลอนขี้ม้าของเขาไป” โดยดัดแปลงเนื้อหามาจากเรื่องสั้นของดี.เอช. ลอว์เรนซ์ ตีพิมพ์ในหนังสือพิมพ์ ประชาธิตรรายวัน และใช้นามปากกาว่า “อุษณา เพลิงธรรม” เป็นครั้งแรก เมื่อปี พ.ศ. 2481 เมื่ออายุได้ 18 ปี
2481 - 2483	เริ่มล้มเหลวในการเรียน บิดาจึงให้ไปทำงานที่กองรังวัดเขียนแผนที่ และเรียนช่าง รังวัดจนสอบได้ประกาศนียบัตรช่างจัดวางในระหว่างนั้นมีผลงานตีพิมพ์ในหนังสือพิมพ์ หลายเล่ม ประมูล จึงขอลาออกจากงานประจำและหันมาเขียนเรื่องสั้น พร้อมทั้ง เขียนโฆษณาขายเครื่องสำอาง ในปี พ.ศ. 2484 อยู่นักขึ้นกรุงเทพฯ หนังสือพิมพ์ ในเครือกรมโฆษณาการจึงปิดตัวลง ประมูลตกงาน จากนั้นไม่นานได้สอบเป็นข้าราชการ กรมสหกรณ์ที่ปากน้ำ สมุทรปราการ และย้ายเข้าประจำที่กรุงเทพฯ ในเวลาต่อมา
หลังสงครามโลก ครั้งที่ 2 – พ.ศ. 2514	ประมูลลาออกจากงานประจำอีกครั้งและหันไปทำงานเขียนอย่างจริงจัง ผลงานของ เขาเผยแพร่ในหนังสือพิมพ์และนิตยสารหลายฉบับ ได้แก่ ประชาธิตร บางกอก สยามสมัย แสนสุข สยามรัฐ สยามรัฐสัปดาห์วิจารณ์ และชาวกรุง
2515 - 2531	สร้างสรรค์วรรณกรรมที่บ้านจนวาระสุดท้ายของชีวิต

วรรณศิลป์ไทยร่วมสมัยยุคสงครามเย็น : กรณีศึกษาวรรณกรรมของประมุข อุณหูป

แม้ว่าลีลาภาษาของประมุข อุณหูป จะเป็นกระแสดการเขียนในช่วงเวลาไม่นานนัก แต่ก็มีลักษณะที่น่าสนใจ เพราะแสดงจุดเปลี่ยนของการประพันธ์นวนิยายและเรื่องสั้นตามขนบนิยม ที่เน้นความงามของวรรณศิลป์ เกิดเป็นกลุ่มวรรณกรรมที่ใช้ภาษา “แนวใหม่” อันเป็นผลจากการผสมผสานภาษาในสื่อโฆษณา หนังสือพิมพ์ และการแปลที่กำลังเฟื่องฟูในยุคนั้น เข้ากับวรรณศิลป์ร้อยแก้วของไทย ถึงแม้จะมีนักประพันธ์เอกหลายคนผลิตวรรณกรรมในช่วงหลังสงครามโลกครั้งที่ 2 หรือก่อนหน้านั้น⁵ ต่อเนื่องมาจนถึงยุคสงครามเย็น หากแต่การสร้างสรรคทางภาษาเช่นนี้ เป็นลักษณะเฉพาะกลุ่มของนักเขียนนักหนังสือพิมพ์ นักโฆษณา นักแปลดังกล่าวแล้ว บทความวิจัยนี้จึงต้องการวิเคราะห์ ลักษณะเด่นของลีลาวรรณศิลป์จากวรรณกรรมที่เป็นเรื่องแต่งของประมุข อุณหูป เพื่อแสดงให้เห็นลักษณะและวิธีการสร้างภาษาวรรณศิลป์ของนักประพันธ์เอกในยุคสงครามเย็น รวมทั้งอิทธิพลจากปัจจัยทางสังคมและวัฒนธรรมหนังสือในสมัยดังกล่าวที่มีต่อการสร้างสรรคทางภาษา

ข้อมูลและวิธีการศึกษา

อ่านและวิเคราะห์ข้อมูลด้วยระเบียบวิธีวิจัยทางมนุษยศาสตร์โดยใช้การวิจัยเอกสาร วิเคราะห์ลีลาการใช้ภาษาและภาษาวรรณศิลป์ ในกลุ่มข้อมูลที่เป็นวรรณกรรมประเภทเรื่องแต่งประเภทต่าง ๆ จำนวน 18 เล่ม ซึ่งแบ่งเป็นกลุ่มเรื่องสั้น นวนิยาย และเรื่องปกิณกะ ดังนี้

กลุ่มที่ 1 เรื่องสั้น เรื่องสั้นส่วนใหญ่อยู่ในหนังสือรวมเล่มจำนวน 13 เล่ม ได้แก่ เสพสมบัตินิยม ฤๅจะเร็ดรรมเยศ สีเกลศยง์โลดเถลิง สเร้งระบำดำรุ พรุคว้งถึงนรกแลศวรรค์ ตราบดีอนตะวันพันฟ้าแลดิน เพียงประคินแหล่งหล้า บารนี ซ่อประยงค์ และแกมเก็จ นอกจากนี้แล้วยังมีเรื่องสั้นที่ตีพิมพ์ซ้ำในหนังสือรวมเรื่องแต่งอื่น ๆ และมีเรื่องสั้นที่แต่งเพิ่มเติม ในหนังสือชุดไม่มีอะไรในกอไผ่ ดอกกรัก โสมส่องแสง และทางหรีดของหิมพานต์

⁵ ภาษาในนวนิยายและเรื่องสั้นระยะสิบปีเนื่องจาก “ร้อยแก้วแนวใหม่” นั้น ปรากฏลักษณะภาษาวรรณศิลป์ตามแบบขนบวรรณศิลป์ในวรรณคดีอย่างเด่นชัด เช่น ศรีบูรพา ดอกไม้สด มาลัย ชูพินิจ สดกฤษณ์โรหิต เป็นต้น ตามที่ นายตารา ณ เมืองไค้ ได้ให้ข้อสังเกตที่น่าสนใจไว้ว่า การใช้ภาษาเขียนในวรรณกรรมแบบที่เรียกว่า “สะวิง” เช่นที่วิฑิต สุธาส์เป็นคณริเริ่มนั้น ปรากฏชัดเจนในนวนิยายเรื่อง ตระเวนมะนิลา (2486) ลักษณะภาษานี้ “สั้น กะชับ และมีการจัดประโยคแบบใหม่มาใช้ในการบรรยายแทนที่จะบรรยายหรือพรรณนาแบบร้อยคำไปเรื่อย ๆ ซึ่งนักเขียนรุ่นพี่ก่อนหน้านั้นนิยมใช้” (The Memorial Book of Wit Sutthasathian, 1990: 60)

กลุ่มที่ 2 นวนิยาย นวนิยายมี 2 เรื่อง ได้แก่ เรื่องของจัน ดารา และกรณีเมียลับ นอกใจ เรื่องแรกเป็นนวนิยายที่สร้างชื่อเสียงให้ผู้ประพันธ์ และนำมาสร้างเป็นภาพยนตร์หลายครั้ง อีกเรื่องหนึ่งแต่งช่วงหลังสงครามโลกครั้งที่ 2 ไม่ได้รับการกล่าวถึงมากนัก

กลุ่มที่ 3 เรื่องแต่งปกิณกะ เมื่อเทียบกับวรรณกรรมประเภทเรื่องสั้น และนวนิยาย เรื่องปกิณกะ แม้จะมีขนาดสั้นใกล้เคียงกับเรื่องสั้นส่วนใหญ่ของประมุข แต่ก็มียุคสมัยที่ต่างไปชัดเจน กล่าวคือมักเป็นบทสนทนาความยาวระหว่าง 10 - 20 บรรทัด บางเรื่องเป็นนิทานขนาดนั้นที่ปรับเปลี่ยนเนื้อหาจากต่างประเทศ หรือมุกตลกระหว่างสามี - ภรรยา วรรณกรรมกลุ่มนี้อยู่ในหนังสือรวมเล่ม 3 เรื่อง ได้แก่ ไม่ตายดอกเพราะอดเสนหา ชมรมโปกฮาและวรรณกรรมร็อกเอ็นโรล์ส ทางหรรดิของหิมพานต์ และไม่มีอะไรในกอไผ่

ผลการศึกษา

การศึกษาพบว่า ลักษณะวรรณศิลป์ในวรรณกรรมของประมุข อุณหุบุ มีลักษณะ “ร่วมสมัย” (contemporary) อันเป็นผลจากปัจจัยทางสังคมและวัฒนธรรม หนังสือในยุคสงครามเย็น ดังนี้

1 การใช้ภาษาแหวกแนว

คำว่า “ภาษาแหวกแนว” มีความหมายตามที่จันทร์ฉาย แซ่ก๊วย ได้อ้างถึงคำอธิบายของเจตนา นาควัชร เกี่ยวกับการใช้ภาษาแหวกแนว ภาษาสะวิง หรือภาษาแนวใหม่นี้ว่า “จำเป็นเสมอไปที่จะต้องผูกพันกับการคิดค้นใหม่ การนำคำต่าง ๆ มาประสานกันในบริบทใหม่ นักเขียนบางท่านสร้างเอกลักษณ์ของตนด้วยการสร้างนวัตกรรมทางภาษา จนผู้อ่านจำจำนวนได้ว่าเป็นใคร เช่น ยาชอบ ไม้เมืองเดิม หรือ ‘รงค์ วงษ์สวรรค์’ (Janchai Saekuy, 1987: 1)

ภาษาแหวกแนว จึงเป็นภาษาสร้างสรรค์อย่างหนึ่ง เพราะเป็น “นวัตกรรมทางภาษา” ที่เกิดขึ้นเป็นกระแส สะท้อนให้เห็นการรับอิทธิพลจากภาษาในสื่อโฆษณา หนังสือพิมพ์ และภาษาแปล ที่เกิดขึ้นอย่างแพร่หลายหลังสงครามโลกครั้งที่ 2 สิ้นสุดลง⁶ ดังนี้

⁶ อย่างไรก็ตาม การใช้ภาษา “แหวกแนว” นี้ต่างไปจากนิยามของคำว่า “นวลักษณ์” ทางวรรณศิลป์ร้อยกรองของไทย ตามที่ Dhanate Vespada (2006: 90) ได้อธิบายไว้ตอนหนึ่งว่า ไม่มีงานศิลปะชิ้นใดที่เกิดขึ้นโดยไม่มีพื้นฐานของอดีตรองรับ ดังเช่น การสร้างนวลักษณ์ทางด้านเสียงและฉันทลักษณ์ ในบทประพันธ์ที่ตัดตอนจาก “ตู้เพลงลูกทุ่ง” ของศักดิ์ศรี มีสมสืบ ซึ่งแสดงวิธีปรับแนวคิดการเล่นเสียง วรรณยุกต์ของกลบทชื่อประดับไทยเสียใหม่ หากแต่ภาษาแหวกแนวที่จัดเป็น “นวัตกรรมทางภาษา” ที่เจตนา นาควัชรกล่าวนั้นคือการมุ่งใช้ภาษาที่ละเมิดกฎเกณฑ์ทางไวยากรณ์รูปแบบต่าง ๆ ไม่ได้สร้างลักษณะใหม่จากฐานคิดเดิมเป็นสำคัญ.

วรรณศิลป์ไทยร่วมสมัยยุคสงครามเย็น : กรณีศึกษาวรรณกรรมของประมุข อุณหูป

ลีลาภาษาดังกล่าว ปรากฏในเรื่องสั้นและนวนิยายที่มีเนื้อหาเกี่ยวกับเรื่องความรักและความสัมพันธ์ระหว่างหนุ่มสาว เรื่องที่สะท้อนภาพของสังคมไทยในกรุงเทพฯ หรือการผจญภัยหรือการใช้ชีวิตต่างแดน นั้นเพราะนักประพันธ์หลายคนมีโอกาสดูเดินทางไปทำงาน ศึกษาต่อ และใช้ชีวิตในต่างประเทศโดยเฉพาะสหรัฐอเมริกา หรือประเทศต่าง ๆ ที่ได้รับอิทธิพลจากกระแสการพัฒนาตามแบบสหรัฐอเมริกา ดังนั้น “ช่วงก่อนและระหว่างสงครามโลกครั้งที่ 2 ขณะที่สำนวนสะกิดกำลังคึกคักอยู่ตามนิตยสารและหนังสือพิมพ์รายวัน นอกจากงานแบบจินตนิยายเพื่อฝันจะเฟื่องเป็นอย่างมากแล้ว นักเขียนหนุ่มทั้งที่เคยไปต่างประเทศและนั่งอยู่ในสำนักงานต่างพากันเขียนนวนิยายชีวิตต่างแดนประชันกันอย่างมากมาย” (Udom Srisuwan, 2017: 74)

นอกจากนี้แล้ว ปัจจัยด้านการขยายตัวของสื่อโฆษณาในยุคนั้นที่เกิดขึ้นอย่างรวดเร็วหลังสงครามโลกครั้งที่ 2 สิ้นสุดลง ก็น่าจะเป็นเหตุที่ทำให้เกิดการใช้ภาษาสร้างสรรค์ที่ละเมียดกลืนที่ไวยากรณ์แบบ “สะกิด” หรือ “แหวกแนว” ด้วยเช่นกัน ดังจะพบว่าช่วงหนึ่งของชีวิตประมุข เคยทำงานเป็นคนเขียนโฆษณาขายเครื่องสำอางระหว่างปี พ.ศ. 2481 - 2483

เมื่อพิจารณาลักษณะเฉพาะของภาษาที่ได้รับอิทธิพลจากการเขียนในสื่อดังกล่าว จะพบว่า ภาษาโฆษณานั้นใช้สำนวนภาษาที่แตกต่างจากโครงสร้างในภาษาไทย กล่าวคือ ไม่ยึดติดกับหลักภาษาไทยมากเกินไปเพื่อให้เหมาะสมกับความต้องการของกลุ่มเป้าหมายที่แตกต่างกันใน อายุ อาชีพ และเพศ (Supawadee Supraditarporn, 2007: 17) โดยเฉพาะภาษาโฆษณาแบบที่มีรูปแบบไวยากรณ์ที่ไม่ปกติ จะทำให้ผู้อ่านสะดุดความรู้สึก ทำให้เกิดความสนใจหรืออ่านบทวนใหม่เพื่อทำความเข้าใจหรือเติมข้อความให้สมบูรณ์ เพื่อให้โฆษณามีความน่าสนใจ ทำให้ผู้อ่านจดจำข้อความหรือสารในโฆษณาทำให้โฆษณาเกิดประสิทธิภาพดียิ่งขึ้น (Suchada Chareonnit, 2011) ในขณะที่ลักษณะของภาษาหนังสือพิมพ์มุ่งใช้ถ้อยคำที่ “สั้น กระชับ กระทัดรัด เน้นความเคลื่อนไหวให้เห็นภาพพจน์ และที่สำคัญต้องสามารถเร้าอารมณ์ จุดความสนใจผู้อ่านได้รวดเร็ว” (Thakeong Amornphan, n.d.: 75) ลักษณะภาษาที่ใช้ค่าน้อย แต่ได้ความมากนี้มีความคล้ายคลึงกับลีลาการเขียนที่ปรากฏในวรรณกรรมของประมุข อุณหูปแต่ที่ต่างไป คือ การเล่นกับกฎเกณฑ์ไวยากรณ์อย่างหลากหลายและมีชั้นเชิงมากกว่า

วิธีการใช้ภาษา “สมัยใหม่” หรือ “แนวใหม่” เฉพาะยุค ที่เรียกกันว่า “ภาษาแหวกแนว” หรือ “ภาษาสะวิง” นี้⁷ มักปรากฏในกลุ่มเนื้อหาที่สะท้อน “ภาวะสมัยใหม่แบบอเมริกัน” หรือ “ความเป็นอเมริกัน” รูปแบบต่าง ๆ ที่เข้ามาพร้อมสหรัฐอเมริกาในประเทศไทย ส่วนหนึ่งเป็นผลจากกระแสนิยมเฉพาะสมัย กล่าวคือ ช่วงเวลานี้ กระแสความนิยมภาพยนตร์ เพลง และวรรณกรรมแปลจากต่างประเทศ โดยเฉพาะจากอเมริกา ปรากฏอย่างแพร่หลายในวรรณกรรมไทย ความสัมพันธ์ระหว่างวรรณกรรมกับสื่อสมัยใหม่ประเภทภาพยนตร์ฮอลลีวูดนี้ได้เข้ามาในประเทศไทยหลังสงครามโลกครั้งที่ 2 พร้อมกับการลงทุนธุรกิจภาพยนตร์จากสหรัฐอเมริกา (Dome Sukwongse and Sawat Suwannapak, 2002) ตลอดจนการสร้างแนวเรื่อง “สไตล่ออเมริกัน” โดยนักเขียน - นักหนังสือพิมพ์ไทย เรื่องแนวนี้มีเนื้อหาหลากหลาย เช่น เรื่องแนวคาวบอย เรื่องแนวสืบสวนสอบสวนที่เน้นฉากการต่อสู้ระหว่างตัวละครตำรวจกับผู้ร้าย แนวภาพยนตร์ฮอลลี - วูด เรื่องความสัมพันธ์ระหว่างหนุ่ม - สาว และเสรีภาพการแสดงออกระหว่างตัวละครต่างเพศ หรือภาพสะท้อนสังคมไทยที่ได้รับอิทธิพลจากสงครามเย็น เช่น เรื่องของทหารอเมริกัน GI's กับหญิงชาวไทย เป็นต้น

ดังปรากฏในวรรณกรรมหลายเรื่องของ 'รงค์ วงษ์สวรรค์ ที่มักบอกเล่าประสบการณ์ชีวิตในอเมริกาและชีวิตฮิปปี้ เช่นเรื่อง หอมกลิ่นกัญชา และได้ทุนปากคองกริต วรรณกรรมดังกล่าว มีลักษณะเด่นของภาษา คือ การละเมิดกฎเกณฑ์ทางไวยากรณ์ เช่น การนำคำมาใช้ในบริบทต่างจากปกติ การใช้คำที่ปกติสื่อความหมายแง่ลบมาสื่อความหมายแง่บวกซึ่งเป็นความหมายเดิมในศัพท์โบราณ การตั้งชื่อตัวละครให้ต่างจากปกติ การเลือกสรรคำบรรยายบุคลิกตัวละครในบริบทต่างจากปกติ เป็นต้น (Janchai Saekuy, 1987) หรือวรรณกรรมหลายเรื่องของ วิฑิต์ สุทธเสถียร ที่มุ่งนำเสนอเนื้อหา

⁷ผู้ริเริ่มใช้สำนวน “สะวิง” คือ วิฑิต์ สุทธเสถียร เช่น เธอเป็นหญิงสาวที่จะฝังรักแก้วแห่งรักลงลึกในชั้นหัวใจ ในเรื่องสั้น วยไฟ ตัวอย่างสำนวนสะวิงของ 'รงค์ วงษ์สวรรค์ เช่น สวิตซ์ไฟเกาะหลบอยู่ข้างเสา ในเรื่องสนิมสร้อย (The Development of Thai Literature Unit 1 - 7, 1990: 459)

วรรณศิลป์ไทยร่วมสมัยยุคสงครามเย็น : กรณีศึกษาวรรณกรรมของประมุข อุนทรูป

ภาษาและอัตลักษณ์ของผู้เขียนอันสะท้อน “ภาวะสมัยใหม่แบบอเมริกัน” ดังปรากฏว่า “สายธารวรรณกรรมสมัยใหม่นิยมของไทยที่สัมพันธ์กับภาวะสมัยใหม่แบบอเมริกัน ปรากฏเค้าเงื่อน อย่างน้อยตั้งแต่ก่อนสงครามโลกครั้งที่สองจะยุติแล้ว วิถีได้นำเสนอ ภาพยนตร์นอกด้วยพฤติกรรมต่าง ๆ ที่เคยเป็นที่เพ่งเล็งหรือโจมตีในทัศนะวิจารณ์ ของชนชั้นนำก่อนหน้านั้นแต่อาศัยกลวิธีทางวรรณศิลป์เพื่อพลิกผันให้เป็นภาพที่น่าตื่นเต้นเร้าใจ และให้คุณค่า ความหมายใหม่แก่ประสบการณ์เหล่านั้นโดยเน้นความเจนโลกและความหิวโหยโลดโผน” (Arthit Jiamrattanyu, 2015: 572)

จากการศึกษาพบว่า ประมุข อุนทรูป ใช้ภาษาแหวกแนว ตามลักษณะข้างต้น เพื่อสื่อเนื้อหาเกี่ยวกับภาวะสมัยใหม่ ทั้งที่เป็นภาพชีวิตของหนุ่มเจ้าสำราญหรือ “เพลย์บอย” และผู้หญิงที่มีเสรีภาพการแสดงออกถึงความต้องการทางเพศ การต่อสู้ระหว่างตัวละครชายเพื่อพิชิตใจหญิงสาว การปราบผู้ร้ายในแดนไกล การเสียสละอย่างสุภาพบุรุษตามแบบฉบับ “หนังคาวบอย” ที่แพร่หลายจากสหรัฐอเมริกา

สำหรับตัวอย่างการใช้ภาษาแหวกแนวที่ละเมิดกฎทางไวยากรณ์ในวรรณกรรมของประมุข อุนทรูป มีดังนี้

1.1 การคิดชื่อที่ไม่ได้ใช้ตามกฎเกณฑ์

ประมุขมีวิธีคิดชื่อตัวละครหลายวิธี ได้แก่ การคิดชื่อที่บางชื่อตามปกติต้องเป็นชื่อผู้หญิง แต่นำมาใช้เป็นชื่อผู้ชาย บางชื่อเป็นศัพท์เฉพาะที่ไม่ใช้โดยทั่วไปแต่มีใช้ในวรรณคดีโบราณ หรือเป็นภาษาบาลีสันสกฤต และเขมร ตัวอย่างเช่น สมุก เป็นชื่อเศรษฐี (Dok-rak, 1991) แจรง หญิงสาวพี่สาวของตัวละครเอกฝ่าย (Dok - rak, 1991) พุมเรียง ชื่อของแม่หม้าย (Thang-horadee Khong Himmavana, 1970) ตัวเอกชายชื่อ “บงกช” (Thang - horadee Khong Himmavana, 1970) เป็นต้น วิธีการใช้ภาษาลักษณะนี้แสดงให้เห็นความรู้ด้านภาษาไทย ภาษาเขมร และภาษาบาลีสันสกฤตของประมุขที่นำมาใช้ตามแนวทางที่ต้องการแหวกขนบการสื่อสาร หรือสร้างความน่าสนใจของตัวบทผ่านภาษา

1.2 การใช้สันธาน

ประมุขนิยมใช้คำสันธาน “และ” ตั้งแต่ 2 คำขึ้นไปวางเชื่อมคำนาม คำกริยา และคำขยายที่มีความหมายลักษณะเดียวกัน สันธานดังกล่าวเมื่อพิจารณาเชิงโครงสร้างภาษา จะทำหน้าที่แสดงความระหว่างคำ - คำ หรือ คำ - กลุ่มคำ ที่มีหน้าที่ทาง

ไวยากรณ์เหมือนกัน และใช้ในบริบทเดียวกัน ผลจากการเชื่อมคำด้วยวิธีการนี้ ทำให้เกิดลักษณะเฉพาะในงานเขียน ช่วยเน้นย้ำความหมาย เชื่อมโยงความหมาย และสามารถสื่อจินตภาพได้ต่อเนื่อง ประมูลยังนำเสนอ “และ” เชื่อมคำที่มีหน้าที่ทางไวยากรณ์เหมือนกัน แต่ควรใช้ต่างบริบทกันใช้สันธาน “และ” เชื่อมคำที่มีหน้าที่ทางไวยากรณ์ต่างกัน รวมทั้งยังมีข้อยกเว้นบางประการ คือ ประมูลนำคำสันธาน “และ” ซึ่งปกติใช้เชื่อมสิ่งที่คล้ายตามกันมีลักษณะเดียวกัน มาใช้ในความหมายที่ขัดกัน ยกตัวอย่างเช่น สภาพบรรยากาศ เช่น แม้จะเป็นราตรีที่เยือกเย็นและโศกเศร้า บรรยากาศอันชื่นฉ่ำและครึ้มสี เป็นต้น ลักษณะทางกายภาพ และอารมณ์ความรู้สึกของตัวละคร เช่น เครื่องแบบอันเรียบและแข็งและมิดชิด สะพอกทั้งอูมและแหลมและไม่เล็กกว่าผลส้มเกลี้ยง รสชาติตามอารมณ์อันร่ำร้อนและอ่อนไหวและเดือดข่าน เป็นต้น อาทิ กิริยาตัวละคร เช่น หล่อนบิดเบือนและหันเหียน ภาพชายหนุ่มคมสันซึ่งเห็นเฉพาะใบหน้าอันจวนเสร็จและจะเสร็จในวันนี้ เพื่อน ๆ พวกนี้ร้องและด่าลั่นและตกใจและดีใจและแปลกใจและ...สบายใจ เป็นต้น นอกจากนี้แล้วยังพบว่าประมูลยังนำเสนอ “และ” เชื่อมคำที่มีหน้าที่ทางไวยากรณ์เหมือนกันแต่ควรใช้ต่างบริบทกัน เช่น เรือนร่างของหล่อนเต็มไปด้วยเลือดเนื้อและสมัยนิยมใช้สันธาน “และ” เชื่อมคำที่มีหน้าที่ทางไวยากรณ์ต่างกัน อย่างเช่น คำกริยา - คำขยาย “เขาย่อมต้องพลาดและบ่อย” และ “ดวงตาของหล่อนอ่อนซึ้งและยืมชื่อ ๆ” เป็นต้น รวมทั้งยังมีข้อยกเว้นบางประการ คือ ประมูลนำคำสันธาน “และ” ซึ่งปกติใช้เชื่อมสิ่งที่คล้ายตามกันมีลักษณะเดียวกัน มาใช้ในความหมายที่ขัดกัน เช่น สารภีทั้งชอบและฉิว โทลา ชลทรงค์ เป็นหนุ่มวัยสี่สิบ รวยและซี้เห่ แต่ก็เป็นชายโสดผู้ไม่เคยเปลี่ยนใจเลย (Trap-duen-tawan Fan-fa Lae Din, 1970) เป็นต้น

1.3 การนำคำและสำนวนมาใช้ในบริบทใหม่

การนำคำและสำนวนมาใช้ในบริบทใหม่นั้น แม้จะไม่ตรงตามหลักไวยากรณ์ คือ เป็นการใช้คำไม่ตรงตามหน้าที่และความหมายของคำ แต่ประมูลสามารถใช้คำอย่างเป็นระบบ มีวัตถุประสงค์ชัดเจน เพื่อแสดงให้เห็นว่าผู้เขียนเข้าใจความหมายและหน้าที่เดิมของคำเหล่านี้ แต่ต้องการทดลองใช้ให้ต่างออกไป ได้แก่ การใช้คำขยายในฐานะคำกริยา เช่น ทิวไม้ทะมึนเขายามค่ำคืน เรือนผมของเมอวัลย์สลายไป การใช้คำนามในฐานะคำกริยา เช่น ในสวนเบื้องล่างสะอื้นอยู่ด้วยดอกไม้สีต่าง ๆ การนำมาใช้

วรรณศิลป์ไทยร่วมสมัยยุคสงครามเย็น : กรณีศึกษาวรรณกรรมของประมุข อุนทรูป

ในความหมายที่ตรงข้ามกับความหมายที่ใช้ในบริบทเดิม เช่น ปัญหามันมาลงรอยอยู่ที่ การแต่งงานนะสิ การนำสำนวนที่บ่งอากัปกิริยาหรือพฤติกรรมมาใช้ขยายลักษณะเสียงพูด เช่น เสียงนั้นลากก้ามอย่างครั้นเครง (Phru-kwang Thang Sawan Lae Na-rok, 1969) เป็นต้น การเล่นกับกฎเกณฑ์ทางไวยากรณ์ดังกล่าวปรากฏอย่างชัดเจนในงานเขียนหลายเล่ม ยกตัวอย่างเช่น การตั้งใจสะกดคำโดยเล่นกับตัวอักษรที่มีเสียงคู่กัน หรือสะกดคำให้ผิดไปจากพจนานุกรม “ผมสั่งข้าวลาดหน้าไก่และเนื้อตุ๋น ข้าวลาดหน้าเป็นแบบน้ำคั้น โรยกุ้งเชียงอย่างที่ผมชอบ พอถึงกาแฟผมเพลอเลอทำซ່อนหล่นลงกับพื้น” (Phru-kwang Thang Sawan Lae Na-rok, 1969) เป็นต้น หรือในทางกลับกันประมุข ก็ตั้งใจใช้ การสะกดคำแบบโบราณให้เข้ากับบรรยากาศของเรื่อง เช่น การเลือกสะกดคำศัพท์ที่ ฟ้องเสียงกับคำที่ปรากฏในวรรณคดี “พอเขาจับบทฟุ้งสร้านอย่างลึกซึ้งถึงเรื่องภูติผีปิศาจที่ไร เพื่อนสมาชิกก็ต้องถอนใจส่ายหน้าไปตาม ๆ กัน” (Dok-rak, 1991) เป็นต้น

นอกจากภาษาที่ละเมิดกฎเกณฑ์ทางไวยากรณ์ดังกล่าวอย่างข้างต้นแล้ว ยังมีภาษาสร้างสรรค์ที่เป็นลักษณะเฉพาะของประมุขอีกหลายลักษณะ ภาษาสร้างสรรค์ต่อไปนี้มีลักษณะร่วมกัน คือ ไม่ได้ใช้ให้ผิดไปจากกฎเกณฑ์ทางไวยากรณ์ แต่มีวิธีการเลือกสรร และสร้างขึ้นให้แปลกไปจากการใช้ทั่ว ๆ ไปโดยยังอยู่ในกรอบของไวยากรณ์ ด้วยการใช้ ข้ามบริบทเป็นสำคัญ ดังนี้

1.4 การสรรคำ

ประมุขสรรคำที่สามารถสื่ออารมณ์ ความรู้สึก อากัปกิริยา รูปลักษณะ และภาพธรรมชาติที่ปรากฏในเรื่องได้อย่างชัดเจน จากการศึกษาพบว่า ประมุข สรรคำที่มีความหลากหลายด้านโครงสร้างและความหมาย เพื่อสื่อภาพและอารมณ์ความรู้สึก ตัวละคร อากัปกิริยา ลักษณะทางกายภาพ และฉากธรรมชาติ แสดงให้เห็นว่า ประมุขเป็น นักเขียนที่มีคลังความรู้เกี่ยวกับศัพท์ต่าง ๆ จำนวนมาก สามารถแยกแยะความแตกต่าง ระหว่างคำ และรู้ลักษณะเฉพาะของคำเหล่านั้น คำชุดนี้มีทั้งที่เกิดจากการสร้างคำใหม่ การใช้คำ ข้ามบริบท คำที่เป็นสำนวนแปล และคำที่มีใช้โดยทั่วไป ดังตัวอย่างต่อไปนี้

1.4.1 คำแสดงอารมณ์ความรู้สึก

ประมุขนิยมนำคำแสดงความรู้สึกอันหลากหลายของตัวละครมาบรรยายหรือพรรณนาสถานะที่ตัวละครประสบ ความรู้สึกเหล่านั้นอาจเป็นไปในทิศทางเดียวกัน หรือเป็นปมขัดแย้งกันภายในใจตัวละคร

ถนิมพรรณอยากจะทำว่าหล่อนไม่เคยเป็นอิสระเหมือน
บัดนี้เลย ในใจเต็มไปด้วยความหื่นกระหายที่ไร้บังเหียน –
มันเป็นความรู้สึกที่เกินความคาดหมายของหล่อนเอง
อย่างน่าอัศจรรย์ และเป็นความสุขอย่างไม่เคยพบ
อ้า – ชีวิตใหม่! มันไม่น่าอัปลักษณ์เลย

(Sareong Ra-bam Dam-roo, 1991)

1.4.2 คำแสดงอาการปฏิกิริยา

เมื่อรวบรวมชุดคำในเรื่องแต่งทั้งหมด พบว่า ประมุข เลือกใช้คำเพื่อสื่อภาพอย่างหลากหลาย ดังนี้ คำแสดงอาการปฏิกิริยา ยกตัวอย่างเช่น การเคลื่อนไหวของปาก ริมปากของหล่อนแยมไหวอยู่ (Sepsom Bo Mi Som, 1969) ปากสันริก (Trap-duen-tawan Fanfa Lae Din, 1970) ข้าพเจ้าก้มลงดูดดื่มริมปากที่แสนคุ่น (Sepsom Bo Mi Som, 1969) ริมปากของหล่อนเชิดชิดกับของเขา (Rue Ja Rert Rommayet, 1969) ริมปากของเขาซึ่งกำลังเคล้าเคลียอยู่ (Si Karet Yang Lerd Talerng, 1969) เป็นต้น

1.4.3 คำแสดงลักษณะทางกายภาพ

ประมุข มีคลังคำที่ใช้เรียกอวัยวะส่วนต่าง ๆ ของร่างกายตัวละคร ทั้งหญิงและชายอย่างหลากหลาย เกิดจากการประสมคำนามหรือคำกริยาเข้ากับคำเรียกอวัยวะที่มีใช้ตามปกติ เพื่อบ่งลักษณะและตำแหน่งของอวัยวะนั้น เช่น คำ “เรือน” ในพจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถานฯ เป็นคำนาม หมายถึง สิ่งปลูกสร้างสำหรับเป็นที่อยู่ ที่อยู่ ทรวงตรงและให้ตัวอย่างการใช้คำ “เรือน” กับคำนามที่เป็นอวัยวะส่วนประกอบของร่างกายเอาไว้หนึ่งคำ คือ เรือนผม (น.) หมายถึง ทรงผม ประมุข นำความหมายเดิมของ “เรือน” มาขยายขอบเขตการใช้ร่วมกับคำนามที่ใช้เรียกอวัยวะอื่น ๆ ของร่างกาย

วรรณศิลป์ไทยร่วมสมัยยุคสงครามเย็น : กรณีศึกษาวรรณกรรมของประมุข อุนทรูป

อย่างหลากหลายทั้งเรือนกาย เรือนศรีระ เรือนผม เรือนไหล่ เรือนคาง และเรือนหน้า คำแสดงฉากรัชมชาติ ชุดคำกลุ่มนี้แบ่งเป็น 2 ลักษณะ คือ กลุ่มที่เป็นภาพเพียงอย่างเดียว และกลุ่มภาพที่สัมพันธ์กับอารมณ์ความรู้สึกตัวละคร ได้แก่ กลุ่มที่หนึ่ง ภาพธรรมชาติจากการศึกษา พบว่า ประมุขใช้คำเพื่อบรรยายหรือพรรณนาภาพธรรมชาติที่สื่อสี แสง รูปร่าง สัมผัส และการเคลื่อนไหว ภาพเหล่านี้ปรากฏเป็นฉากและบรรยายากหลายประเภท เช่น ในเขตกรุงเทพฯ สมัยนั้น (พระนคร) สมุทรปราการ บางแสน หัวหินต่างจังหวัดทางภาคอีสานตอนล่าง ภาคเหนือตอนล่าง และภาคใต้ ทั้งที่เป็นสถานบันเทิง สโมสร บ้านของเศรษฐีและยากจ ภัตตาคาร บ้านพักตากอากาศ ป่า ทะเล เป็นต้น ยกตัวอย่างเช่น คำแสดงสี แสง และรูปร่าง มีหลากหลายลักษณะ ทั้งการบ่งสภาพนั้นโดยมีคำขยายและไม่มีคำขยาย ดังนี้ สี ใช้สภาพบรรยากาศและช่วงเวลาเป็นตัวบ่งสี เช่น สีราตรี สีความมืด หรืออาจใช้ความรู้สึกขยายลักษณะเช่น สีฟ้าเข้มซึ้ง สีชมพูแจ่มร้อน เป็นต้น แสง ลักษณะของแสงแบบต่าง ๆ เช่น แสงนวลส่องประกายของ “พรายแสงจันทร์” และ “พรายเงินของดวงจันทร์” แสงของน้ำอย่างเช่น แม่น้ำละเลื้อย ธารละเลื้อย และแม่น้ำส่องประกายเลื่อม เป็นต้น รูปร่าง ลักษณะรูปร่างของดวงดาว เช่น จูดาเวอมแวม ลักษณะรูปร่างของพระจันทร์ เช่น จันทร์ยังคงรักชาวไว่ได้ เรือนแสงจันทร์ กรอบแสงจันทร์ เป็นต้น นอกจากนี้ยังพบว่า ประมุขยังใช้คำเพื่อชี้เฉพาะเจาะจงตำแหน่งด้วย เช่น หลังคลื่น เป็นต้น กลุ่มที่สอง กลุ่มภาพที่สัมพันธ์กับอารมณ์ความรู้สึกตัวละคร จากการศึกษ พบว่า ประมุขเชื่อมโยงสภาพแวดล้อมที่ตัวละครประสบเข้ากับความรู้สึกภายใน สภาพแวดล้อมนั้นอาจเสริมให้ความรู้สึกตัวละครเข้มข้นขึ้น และในทางกลับกันตัวละครอาจเป็นผู้ปรุงแต่งสภาพแวดล้อมนั้นให้สัมพันธ์กับอารมณ์ภายใน ยกตัวอย่างจากเรื่อง “แสงแดดในพยับฝน” ความว่า “พางหลับตาและนึกถึงภาพของเขาเดินหนัก ๆ ไปบนหนทางที่เป็นเส้นตรงดังไปสู่บ้านของหญิงอีกคนหนึ่งนั้น เขาเดินไปภายใต้ท้องฟ้าที่มีมืดมิดไปด้วยสีของราตรีและพยับฝน และทุกฝัเท้าที่เขาก้าวไปนั้น...อา! พะงารู้สึกเหมือนเขาย่ำไปบนความขอกซ้ำ คับแค้น และเห็นแก่ตัวอย่างไม่ปราณีปราสัย” (Rue Ja Rert Rommayet, 1969: 58)

1.4.4 การตั้งชื่อตัวละครและชื่อเรื่อง

ประมุขมีวิธีตั้งชื่อตัวละครและชื่อเรื่องหลายวิธี ได้แก่ ตั้งชื่อเรื่องจากชื่อตัวละครตั้งชื่อด้วยการเติมส่วนขยายเพื่อบ่งลักษณะเด่นของตัวละคร หรือเหตุการณ์สำคัญที่เกี่ยวข้องกับชีวิตตัวละคร ตั้งชื่อจากสิ่งที่มีอิทธิพลต่อชีวิตตัวละคร ตั้งชื่อจากแนวคิดหลักของเรื่อง ตั้งชื่อจากเหตุการณ์สำคัญที่เกิดขึ้นกับตัวละครเอก และตั้งชื่อจากสถานที่หรือฉากสำคัญของเรื่อง

เมื่อพิจารณาโครงสร้างของชื่อ พบว่ามี 4 ลักษณะ ได้แก่ ชื่อเรื่องเป็นคำอุทาน ชื่อเรื่องเป็นประโยคคำพูดที่ไม่จบกระแสความ ชื่อเรื่องเป็นคำนามที่มีความสัมพันธ์กัน และชื่อเรื่องที่มาจากการสร้างคำใหม่ตามหลักการสนธิและสมาส ลักษณะเด่นของคำและวลีที่นำมาใช้เป็นชื่อเรื่อง ได้แก่ ชื่อที่มุ่งสื่อจินตภาพของปรากฏการณ์ธรรมชาติ ชื่อที่เป็นสัญลักษณ์สอดคล้องกับแนวคิดของเรื่อง และชื่อที่มุ่งล้อเลียนเรื่องเล่าหรือนิทานที่รู้จักกันแพร่หลาย ดังตัวอย่างต่อไปนี้

1) โครงสร้างของชื่อ

ชื่อเรื่องเป็นคำอุทาน เช่น “อา-ความสงบอันวิเศษ!” (Kamket, 2002) เป็นต้น ชื่อเรื่องเป็นประโยคคำพูดที่ไม่จบกระแสความ เช่น “ถึงเขาจะโหดร้าย” (Kamket, 2002) เป็นต้น

ชื่อเรื่องเป็นคำนามที่มีความสัมพันธ์กัน เช่น ผู้หญิง พู่กันผู้ชาย (Rue Ja Rert Rommayet, 1969) เป็นต้น ชื่อเรื่องที่มาจากการสร้างคำใหม่ตามหลักการสนธิและสมาส เช่น “ซึ่ยานุภาพ” และ “โอะษฐัย” (‘Pok-ha’ Club and ‘Rock’n Roll literature’, 1967) เป็นต้น

2) ที่มาของชื่อ

ตั้งชื่อเรื่องจากชื่อตัวละคร เช่น “แม่หย่า” (Rue Ja Rert Rommayet, 1969, “เจอกับพรเกล้า” (Phru-kwang Thang Sawan Lae Na-rok, 1969) เป็นต้น ตั้งชื่อด้วยการเติมส่วนขยายเพื่อบ่งลักษณะเด่นหรือเหตุการณ์สำคัญเกี่ยวกับชีวิตตัวละครเช่น “โบราณ – จิตรกรวาดภาพไม่สำเร็จ” (Kamket, 2002) เป็นต้น ตั้งชื่อจากสิ่งที่มีอิทธิพลต่อชีวิตตัวละครเช่นชื่อดอกไม้ใน “ยี่เอ็ก-ชีวิตใหม่” (Kamket, 2002) เป็นต้น ตั้งชื่อจากแนวคิดหลักของเรื่อง เช่น “ความรักที่ไม่อยู่บนผิวโลก” เป็นต้น ตั้งชื่อจากเหตุการณ์สำคัญที่เกิดขึ้นกับตัวละครเอก เช่น “หล่อนซึ่มาของเขาไป” (Kamket, 2002) เป็นต้น

วรรณศิลป์ไทยร่วมสมัยยุคสงครามเย็น : กรณีศึกษาวรรณกรรมของประมุล อุนทรูป

3) ลักษณะของชื่อเรื่อง

ประมุลคิดชื่อด้วยวิธีต่าง ๆ ได้แก่ การคิดชื่อตัวละครที่ใกล้ชิดกัน ให้ความความสัมพันธ์กันทางความหมาย เช่น ความหมายเหมือนกันหรืออยู่ในวงศ์พท์เดียวกัน ชื่อตัวละครสอดคล้องกับสถานภาพ และลักษณะเฉพาะอื่น ๆ หรืออาจเป็นชื่อที่ตรงข้ามกับความเป็นจริงในชีวิตของตัวละครเพื่อสร้างความขบขัน หรือมีชื่อพ้องเสียงกับคำแปลในภาษาต่างประเทศ หากเป็นเรื่องแปลหรือแปลมาจากต่างประเทศ ประมุลจะตั้งชื่อเป็นภาษาไทยให้ใกล้เคียงกับชื่อเดิม ชื่อใหม่เหล่านี้อาจเป็นชื่อที่แปลความแล้วมีความหมายขบขัน หรือเสียงคำทำให้เกิดความขบขันก็ได้ ชื่อที่ไม่ได้ใช้ตามกฎเกณฑ์ ได้แก่ บางชื่อตามปกติต้องเป็นชื่อผู้หญิงแต่นำมาใช้เป็นชื่อผู้ชาย บางชื่อเป็นศัพท์เฉพาะที่ไม่ใช้โดยทั่วไปแต่มีใช้ในวรรณคดีโบราณ หรือเป็นภาษาบาลีสันสกฤต และเขมร ชื่อที่คิดขึ้นใหม่ด้วยวิธีการสร้างคำแบบต่าง ๆ ชื่อเหล่านี้บางชื่อมีความหมายแต่ไม่มีใช้โดยทั่วไป แต่หลายชื่อไม่ปรากฏในพจนานุกรม หรือไม่สามารถแปลความได้ ดังตัวอย่างต่อไปนี้

ชื่อตัวละครที่ใกล้ชิดกันมีความสัมพันธ์กันทางความหมาย เช่น ความหมายเหมือนกันหรืออยู่ในวงศ์พท์เดียวกัน ยกตัวอย่างเช่น สามีชื่อ “รากกล้วย” ภรรยาชื่อ “กัทลี” จากเรื่อง หมอวิเศษ ในรวมเรื่องสั้นชุด แม่ศรีเอย “วรุณ” ชายหนุ่มที่ตกหลุมรัก “สายหยุด” หญิงสาวสวย คำว่า “วรุณ” แปลได้ความว่า เทวดาใหญ่ผู้ให้น้ำ ด้วยการบันดาลฝน ส่วนคำว่า สายหยุด หมายถึง “ดอกไม้ซึ่งหอมแต่เช้าและหายเมื่อสาย” ชื่อตัวละครดังกล่าว สอดคล้องกับการสร้างสถานการณ์และบรรยากาศของเรื่องที่เกิดขึ้นขณะฝนโปรย ดังพบในเรื่อง พิรุณเจ้าเอ๋ย ในรวมเรื่องสั้นชุด ดอกรัก ชื่อตัวละครสอดคล้องกับสถานภาพ และลักษณะเฉพาะอื่น ๆ หรืออาจเป็นชื่อที่ตรงข้ามกับความเป็นจริงในชีวิตของตัวละครเพื่อสร้างความขบขัน หรือมีชื่อพ้องเสียงกับคำแปลในภาษาต่างประเทศ ยกตัวอย่างเช่น หญิงร่างอ้วนชื่อ “กัทลีมาศ” เป็นชื่อที่ตั้งขึ้นเพื่อล้อเลียนหรือ “เล่น” กับคตินิยมความงามของอินเดียที่ว่า หญิงงามมีลักษณะของรีวเขาเหมือน “โค่นต้นกล้วย” จากเรื่อง กัทลีมาศกับภพาวาด ในรวมเรื่องสั้นชุด แม่ศรีเอย ตัวอย่าง ชายชู้ชื่อ “พอน” มีพฤติกรรมเรื่องเพศเสื่อมเสีย คำนี้มีเสียงและความหมายพ้องกับคำศัพท์ว่า “porn” ในภาษาอังกฤษ ซึ่งมีความหมายเกี่ยวกับเรื่องทางเพศ หรือเรื่องลามก จากเรื่อง ด้วยปีกของรัก ในรวมเรื่องสั้นชุด แม่ศรีเอย หากเป็นเรื่องแปลหรือแปลมาจากต่างประเทศ

ประมูลจะตั้งชื่อเป็นภาษาไทยให้ใกล้เคียงกับชื่อเดิม ชื่อใหม่เหล่านี้ อาจเป็นชื่อที่แปลความแล้วมีความหมายขบขัน หรือเสียงคำทำให้เกิดความขบขันก็ได้ ตัวอย่าง ฤทธิ์ชาติ ศิลวาสหาย มาจาก ริชาร์ด ซิลเวอร์สไน์ ผาดดี แอนดาร์ู มาจาก เฟร็ดดีย์ แอนดรูส์ มเห็จ สานันย์ มาจาก แอลเฟร็ด สโนเดอร์

1.5 การสร้างคำ

ประมูลมีวิธีสร้างคำ 2 วิธี ได้แก่ การสร้างคำโดยการซ้อนคำ การประกอบคำมูล และการประสมคำ ดังนี้

1.5.1 การสร้างคำโดยการซ้อนคำ

ประมูลซ้อนคำจากการนำหน่วยคำไม่อิสระในคำซ้อนหรือหน่วยคำอิสระในคำมูลที่ใช้กันทั่วไปมาซ้อนกัน โดยอาศัยการเทียบความหมายกับคำที่หน่วยคำไม่อิสระนั้นปรากฏร่วม จนเกิดเป็นคำซ้อนคำใหม่ เช่น แข็งงั้น อ่อนเปี้ยก ตีนงเปลือยล่อน เป็นต้น คำ “แข็งงั้น” ใช้ในความหมายว่า นิ่งไม่ขยับเขยื้อนด้วยอาการตกตะลึงในประโยค “หล่อนแข็งงั้นอยู่บนโซฟาสีเจอร์ซี่” (Trap-duen-tawan Fanfa Lae Din, 1970) จะเห็นได้ว่าคำ “แข็งงั้น” เกิดจากการนำหน่วยคำไม่อิสระคือ “งั้น” ซึ่งมักปรากฏในคำซ้อนอื่นๆเช่น ตะลึงงั้น นิ่งงั้น งงงั้น เป็นต้น มาซ้อนกับคำ “แข็ง” ในความหมาย “ไม่ขยับเขยื้อน” ทำให้เกิดความหมายใหม่โดยอาศัยแนวเทียบทางความหมาย

1.5.2 การประกอบคำมูล

ประมูลสร้างคำมูล 2 พยางค์ โดยการนำพยางค์ที่เคยเป็นส่วนประกอบของคำมูล 2 พยางค์ มาประกอบเข้ากับคำมูล 1 หน่วยคำที่มีความหมายคล้ายกัน เช่น “ละออง” ประกอบคำกับ “โอ” เป็น “ละโอ” และนำมาใช้ในบริบทต่าง ๆ เช่น “ละโอแดด” “ละโอฝน” หรือ “ละโอของเลือดเนื้อ” เป็นต้น การสร้างคำใหม่นี้ดังกล่าวอาจสลับตำแหน่งคำ เปลี่ยนเสียงวรรณยุกต์หรือพยัญชนะสะกดของคำนั้น เช่น จำเอนเขวไขว เป็นต้น คำ “จำเอน” ใช้ในความหมายเดียวกับ “จำเอน” เช่น เขาใช้ชีวิตจำเอนอยู่อย่างนั้นมาแรมเดือน (Trap-duen-tawan Fanfa Lae Din, 1970) คำ “เขวไขว” ใช้ในความหมายเดียวกับ “ไขว้เขว” เช่น เขาพยายามไม่เขวไขวไปกับสิ่งล่อกิเลส (Sepsom Bo Mi Som, 1969) แต่มีการสลับตำแหน่งคำและเปลี่ยนเสียงวรรณยุกต์ โดยที่ยังคงสื่อความหมายเดิมได้สมบูรณ์ เป็นต้น การตัดคำประมูลนิยมใช้คำที่เกิดจากการตัดคำหรือพยางค์ในคำมูล

คำซ้อน คำประสม มาใช้ในฐานะคำกริยาและคำขยาย ยกตัวอย่างเช่น คำกริยา พิมพ์ (พิมพ์) ใน พิมพ์แผ่น พิมพ์เสียง พิมพ์เพลง ตรา (ตรา) ใน ตรางาน มุ่น (หมกมุ่น) ใน มุ่นใจ ห่อม (ห่อหุ้ม) ใน รอบตัวห่อหุ้มด้วยความหวัง เป็นต้น คำขยาย เช่น ผึ้ง (ผึ้ง) ใน ผึ้งผึ้ง จ้าน (จัดจ้าน) ใน สีจ้าน สะอ้าน (สะอาดสะอ้าน) ใน ผิวสะอ้าน เป็นต้น

1.5.3 การประสมคำ

ประสมมีวิธีประสมคำโดยการแทนที่คำ ซึ่งมีหน้าที่ทางไวยากรณ์ และความหมายในลักษณะต่าง ๆ กัน ในคำที่เป็นส่วนประกอบของคำประสมเดิมที่ใช้กันปกติ ดังนี้

1) คำที่มีหน้าที่ทางไวยากรณ์เหมือนกัน แต่ความหมายต่างกัน เช่น “อิสระผ่าผะ” เกิดจากการแทนที่คำ “สง่า” ด้วยคำ “อิสระ” ลงในคำประสม “สง่าผ่าผะ” ซึ่งใช้กันตามปกติ คำ “อิสระ” มีหน้าที่เป็นคำขยายเหมือนกับคำ “สง่า” แต่มีความหมายแตกต่างกัน การประสมคำลักษณะดังกล่าวนี้ เป็นกลวิธีการสร้างความแตกต่างของคำ ซึ่งมีที่ใช้ต่างบริบทกันให้กลมกลืนกัน ความหมายใหม่ของคำมาจากการประสมคำที่ผู้อ่านมีการสังสมความหมายของคำเดิมในชั้นแรก เข้ากับคำต่างความหมาย ซึ่งมีที่ใช้ต่างบริบทเข้าด้วยกัน

2) การตั้งชื่อประเภทของวรรณกรรม ตามแบบแนวเพลงที่ได้รับความนิยมจากอเมริกาเช่น “วรรณกรรมร็อคเอนโรล” ลักษณะนิทานแบบนี้เป็นนิทานโบราณของอินเดียที่ประมุขนำมาเล่าใหม่ เช่นเรื่อง กลาสิตศาตร์ ของโสมเทพ หรือการเรียกชื่อวรรณกรรมว่า “เรื่องสั้นสั้นชนิดไม่มีแบบแผน” ซึ่งประมุขอธิบายว่า “มีแบบแผนเป็นตัวเองโดยเฉพาะ บางทีก็เป็นเรื่องรัก บางทีก็เป็นเรื่องโศกสorrow บางทีก็เป็นเรื่องโลดโผน ผจญภัยแบบบู๊ล้างผลาญบ้าง แบบฆาตกรรมลึกลับบ้าง แบบสอบสวนคดี” (Mai-tay-dok Phrao Ot Sa-ne-ha, 1967)

2. การใช้ลีลาภาษาข่าวและภาษาแปล

หลังสงครามโลกครั้งที่ 2 สิ้นสุดลง การอ่านข่าวและวรรณกรรมแปลได้รับความนิยมเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง สอดคล้องกับความเฟื่องฟูของอุตสาหกรรมสิ่งพิมพ์ และความแพร่หลายของวรรณกรรมนานาชาติ จากประวัติ ประมุข เริ่มแปลบทกวีชั้นลงหนังสือเล่มละสิบสตางค์ของสำนักพิมพ์นายอุเทน แปลนิทานกริมมีไปลงหนังสือพิมพ์

สยามราษฎร์และอื่น ๆ เมื่อเรียนสูงขึ้นได้แปลเรื่องสั้นลงหนังสือพิมพ์ประชาชาติ จนตอนปลายของชีวิตนักเรียน ประมูลได้ดัดแปลงเรื่องสั้นของ ดี.เอช.ลอว์เรนซ์ เรื่องหนึ่งมาเป็น “หล่อนขี่ม้าของเขาไป” เพื่อตีพิมพ์ในหนังสือพิมพ์ประชาชาติรายวัน นอกจากนี้แล้ว ประมูลยังเป็นนักหนังสือพิมพ์และบรรณาธิการหนังสือพิมพ์ และนิตยสารหลายฉบับ เช่น ประชามิตร บางกอก สยามสมัย แสนสุข สยามรัฐฉบับแบ่ง สยามรัฐสัปดาห์วิจารณ์ และชาวกรุง เป็นต้น ประสบการณ์เหล่านี้ส่งผลต่อการประยุกต์ใช้ลีลาภาษาข่าวและภาษาแปลในวรรณกรรม ดังนี้

2.1 การใช้ลีลาภาษาข่าว

ประมูลนิยมผสมผสานลักษณะภาษาหนังสือพิมพ์และภาษาแปลเข้ากับการบรรยายและพรรณนาตัวบท ด้วยวิธี การเขียนแบบพาดหัวข่าว ก่อนจะเข้าสู่เรื่องเพื่อดึงดูดความสนใจผู้อ่านจากเรื่องแต่งปกิณกะ รวมเรื่องสั้นชุด “แม่ศรีเอย” ดังเช่น

อรสาว่าวุ่น

หล่อนอยากจะเป็นเมียให้เป็นตัวเป็นตนแต่ก็ติดด้วยเรื่องหนี้สิน

(Mae Sri Aey, 1971)

ลองเรือนหอ

คราวนี้หล่อนล่อลอมคอกเสียแน่นหนา

เพราะเข็ดผู้ชายที่เคยถอนหมั้นง่าย ๆ

(Mae Sri Aey, 1971)

2.2 การใช้ประโยคโครงสร้างภาษาแปล

ประมูลมักสลับลำดับของคำหรือกลุ่มคำ เพื่อเน้นย้ำความหมายของคำนั้น โครงสร้างประโยคลักษณะดังกล่าว เหมือนกับประโยคภาษาแปลจากภาษาอังกฤษเป็นไทย การใช้ประโยคลักษณะนี้น่าจะได้รับอิทธิพลจากงานแปลของประมูลที่มีจำนวนหลายเล่มด้วยกัน เช่น บรรณาธิการมีอารมณ์ดีต่อเหตุผลขัดแย้งของข้าพเจ้ามาหลายเรื่องแล้ว (Dok-rak, 1991) ณ ยามต้นของราตรีในป่าลึก แม่น้ำหลังกระแสน้ำอย่างสงบอยู่ในแสงเดือน (Thang-horadee Khong Himmavana, 1970) เป็นต้น นอกจากนี้ ยังพบการนำโครงสร้างการเรียงเรียงความ ด้วยวิธีขยายความหลังเครื่องหมาย “ไฮเฟิน” (hyphen)

วรรณศิลป์ไทยร่วมสมัยยุคสงครามเย็น : กรณีศึกษาวรรณกรรมของประมุล อุนทรูป

แบบภาษาอังกฤษมาใช้อีกด้วย เช่น ครั้งหนึ่งผมเคยรักและปรารถนาดีลกา แต่ดีลกาไม่ได้ ปรารถนาจะรักผมเลย - - เหตุผลหรือ? ก็ไม่มีอะไรมาก เป็นแต่ใจหล่อนมิได้นึกพิศวาสผมเลย เท่านั้น - - เท่านั้นเองจริง ๆ (Thang-horadee Khong Himmavana, 1970) เป็นต้น ลักษณะโครงสร้างประโยคแบบภาษาแปลจากต่างประเทศอีกประการหนึ่ง ได้แก่ การนำคำที่เป็นนามธรรมมาเป็นประธานของประโยค เช่น นามของหล่อนเด่นเร้าในความทรงจำ บทบาทของอารมณ์แยกกันไปเหมือนเมื่อจบเพลงลีลาศ ความนึกคิดรำพึงต่อไปอย่างเสียดสีความเจ็บแสบแวดล้อมอยู่อย่างสงบ เป็นต้น

3. การใช้วรรณศิลป์ร้อยแก้วแบบไทย

กระแสความเปลี่ยนแปลงของวัฒนธรรมหนังสือส่วนหนึ่งสะท้อนผ่านลีลาการใช้ภาษาแหวกแนว ภาษาขาวและภาษาแปล จัดเป็น “ภาษาสมัยใหม่” ที่ปรากฏอย่างเด่นชัดในวรรณกรรมของนักประพันธ์หลายคนในยุคสงครามเย็น แต่เป็นที่น่าสนใจว่า วรรณกรรมของนักประพันธ์ชั้นแนวหน้า ต่างก็สะท้อนกระบวนการสืบทอดวัฒนธรรมวรรณศิลป์แบบจารีตในบริบทใหม่ด้วยเช่นกัน ส่วนหนึ่งน่าจะเป็นผลจากประสบการณ์การอ่านวรรณคดี ทั้งที่เป็นแบบเรียน หรือการเติบโตมาในยุคสมัยก่อนหน้า ที่การถ่ายทอดวรรณคดีमुखยู่ยังปรากฏอย่างแพร่หลาย ส่งผลให้ผลงานเหล่านี้มีลักษณะ “ร่วมสมัย” (contemporary) คือผสมผสานกันระหว่างภาษาสมัยใหม่กับภาษาวรรณศิลป์ร้อยแก้วแบบไทย

สำหรับ “ภาษาวรรณศิลป์แบบไทย” นั้นเป็นภาษาวรรณคดี กล่าวคือ ปรากฏในวรรณคดีไทยโบราณ มุ่งเน้นความงามด้านเสียงและความหมายเพื่อให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์การประพันธ์ คือการใช้ขับเสภา และพากย์หนังใหญ่ ภาษาวรรณศิลป์ของไทยดังกล่าว ยังถูกกำหนดด้วยลักษณะเด่นของภาษาไทย ได้แก่ ภาษาคำโดด ภาษาที่มีเสียงวรรณยุกต์ จึงพบว่ากวีหรือนักประพันธ์นิยมเล่นคำ เล่นเสียง ใช้คำซ้อน หรือสร้างคำซ้อนอย่างหลากหลาย (Suchitra Chongsatitvattana, 2005: 1 - 3)

จากการศึกษาพบว่า ลีลาวรรณศิลป์ร้อยแก้วที่ประมุลสร้างสรรค์ขึ้นนั้น เกิดจากการเลือกสรรค์ การใช้สื่อเปรียบเทียบ ทั้งในระดับคำและความตามแบบวรรณศิลป์ร้อยแก้วของไทย ดังนี้

3.1 การสรรค์พหุวรรณคดี

ประมุขนิยมเลือกใช้คำศัพท์ที่สร้างจากคำบาลีหรือสันสกฤต เพื่อให้สอดคล้องกับบทพรรณนาสระของสตรี หรือแนวคิดทางพุทธศาสนา ซึ่งประมุขนิยมถ่ายทอดผ่านอารมณ์รักใคร่ของตัวละคร เช่น เขาพิศดูถิ่นอันลำพา (Sepsom Bo Mi Som, 1969) ประพิมประพายของหล่อนฉายาบ (Sepsom Bo Mi Som, 1969) หญิงผู้มีวรกายอันเพรียว (Chor-prayong, 2002) “แล้วกามารมณ์เล่า...คุณวิริตมันหรือ – คุณบัวเคลียว?” เขาพูดกันถึงศิลปามากแล้ว เรื่องพันนี้จึงกลายเป็นของธรรมดา (Kam-ket, 2002) และ “ถ้าหากความรู้สึกของคุณที่มีต่อดินฉันไม่มีอะไรจริงจังเลย หน้าตาดิฉันจะเป็นอย่างไร ก็ไม่เห็นแปลก สมมุติว่าจากรูปลักษณ์คุณเห็นดิฉันเป็นคนสวย อุปาทานของคุณอาจผิดพลาดจากความเป็นจริง และดิฉันก็รังเกียจความรักชนิดนั้นเสียด้วย” (Sepsom Bo Mi Som, 1969) เป็นต้น

3.2 การคิดชื่อเรื่องที่มุ่งสื่อจินตภาพ

คำที่สื่อจินตภาพมีหลายลักษณะได้แก่ ชื่อที่เป็นสัญลักษณ์มีความหมายในเชิงเปรียบเทียบ ดังเช่นชื่อที่มุ่งนำเสนอคุณค่าของวรรณกรรมชิ้นนั้น เช่น “แกมเก็จ” และ “เพียงประคิน แผลงหล้า บารณี” ชื่อที่มีที่มาจากบุคคลอันเป็นที่รักของผู้เขียน อีกทั้งมีนัยสื่อถึงดอกไม้หอม ดังเช่นรวมเรื่องสั้นชุด “ช่อประยงค์”^๖ ชื่อที่มุ่งสื่อจินตภาพตามฉากในวรรณคดีไทย ดังเช่นภาพ ที่อิงกับคติความเชื่อเรื่องไตรภูมิ ดังเช่นเรื่อง “ทางหริตของหิมพานต์” เป็นต้น

^๖ประมุข อุณหรูป ได้กล่าวถึงที่มาของชื่อหนังสือรวมเรื่องสั้นชุด “ช่อประยงค์” (Chor Prayong, 2002: 11) ไว้ว่า “ช่อประยงค์ คำนี้สะกดตามรูปศัพท์เดิม ซึ่งมาจากภาษาสันสกฤต จึงคงสระอุไว้ด้วย (...) ชื่อไม้ดอกพรรณนี้ จึงออกจะเป็นวิสามานยนามที่พิเศษกว่าธรรมดาสำหรับผู้เขียน เพราะนอกจากจะเป็นชื่อไม้ดอกพรรณเก่าแก่อันยังยืนนานแล้ว ยังเป็นชื่อของสตรีผู้หนึ่งอีกด้วย” สตรีที่ประมุขอ้างถึงนี้คือภรรยาของท่าน มีนามว่า “ประยงค์ศรี” คุณประยงค์ศรีมีความสำคัญอย่างดังที่ท่านได้กล่าวไว้ว่า “ผมมีผู้หญิงชื่อนี้ อยู่คนหนึ่งซึ่งผมรักเป็นพิเศษ เธอเป็นประทีปในชีวิตที่มากมายด้วยงานเขียนหนังสือของผมอยู่ตลอดมาในสถานะต่าง ๆ เป็นเปลวเทียนในยามยาก เป็นแสงเดือนแสงดาวในยามหม่นใจ และเป็นเหมือนไฟเฉลิม ซึ่งมีอยู่แค่ดวงเดียวในยามภริมย์ ผมจึงอาศัยชื่อนี้เป็นนิมิตขนานแก่งานหนังสือซึ่งรวมผลงานอันเป็นที่รักของตนเป็นครั้งแรกในชีวิต (เมื่อ พ.ศ. 2480)”

วรรณศิลป์ไทยร่วมสมัยยุคสงครามเย็น : กรณีศึกษาวรรณกรรมของประมุข อุนทรูป

3.3 การใช้ความเปรียบ

ความเปรียบที่ปรากฏ มักพบในบริบทของการบรรยายหรือพรรณนาภาพธรรมชาติ รูปลักษณ์ พฤติกรรม และอารมณ์ความรู้สึกของตัวละคร ด้านการบรรยายหรือพรรณนาภาพธรรมชาติ พบว่า ประมุขใช้สื่อเปรียบเทียบกับธรรมชาติขยายปรากฏการณ์ทางธรรมชาติ หรือใช้อำกัปิริยาของคนกับภาพเคลื่อนไหวของธรรมชาติ สำหรับตัวละครนั้น ประมุขนิยมใช้ความเปรียบขยายรูปลักษณ์ที่มีลักษณะเฉพาะด้วยสื่อเปรียบเทียบธรรมชาติ ส่วนใหญ่แล้วเป็นภาพตัวละครหญิงมากกว่าตัวละครชาย บางภาพยังสื่อถึงอารมณ์ความรู้สึกในภาวะต่างอีกด้วย สื่อเปรียบเทียบที่พบส่วนหนึ่งมีลักษณะพ้องกันกับสื่อเปรียบเทียบในวรรณคดีไทย เช่น นิล กุหลาบ ดอกบัว แสงจันทร์ พระจันทร์ และลำต้นกล้วย หรืออาจถึงตัวละครในวรรณคดีไทยมาเป็นสื่อเปรียบเทียบจากเรื่องกาก็ และนิทราชาคริตยกตัวอย่างเช่น ข้าพเจ้ากลายเป็นนิทราชาคริตไปด้วยความรู้สึกอันจ้วเจียวว่า โลกเรานี้ช่างแปรผันจนวิปริตแปรปรวนไปแล้วหรืออย่างไร (Sareong Ra-bam Dam-roo, 1991) ไฮซินธ์เป็นเสมือนวาสิฏฐีในภาคสวรรค์ (Ruang khong Chan Dara, 2001) กามคุณของคุณบุญเลื่องจึ่งดุจเดียวกับบ่อกายสิทธิ์ของนางพันธุรัตที่ชุบให้พระสังข์พลอยกายสิทธิ์ไปด้วยรูปทองผ่องใสภา (Ruang khong Chan Dara, 2001) ผมจะตั้งใจจะใช้เป็นต้นทางในการแซกซนสุบรรณ (Ruang khong Chan Dara, 2001) เป็นต้น ในระดับความ ประมุขได้ใช้สัญลักษณ์ในบทอัครจริยตามแบบวรรณคดีไทยโบราณ ดังเช่นการยก โคลงลิลิตศรีวิชัยชาดก ประกอบบทพรรณนาฉากสังวาสระหว่างตัวละคร สัญลักษณ์ที่ปรากฏบทพรรณนาร้อยแก้วเป็นการขยายความคำโคลง การเลี่ยนความด้วยวิธีการดังกล่าว สร้างลักษณะทางวรรณศิลป์ในบทสังวาสจากนวนิยายเรื่อง เรื่องของจัน - ดารา ดังนี้

...คุณก็คงจำได้บทหนึ่งหนึ่งในวรรณคดีของเราบางเรื่อง
ที่รจนาถึงบทอัครจริยระหว่างหนุ่มสาว ซึ่งเพ็งมีโอกา
สได้เกษมกับรสพิเศษของกามกริตา เป็นหนแรก ในบทที่
จินตกวี ท่านเปรียบเทียบกับภาพพยับโพยมหน ซึ่งมีเรือน้อย
กับคลื่นน้ำได้กันสะบัด เพราะสีที่ไม่สันทัดด้วยกันทั้งสองฝ่าย

ระหว่างทางที่มุ่งขีจะไปออกทะเลใหญ่กันให้จงได้นั้น พอไปถึงปากอ่าวยังไม่ทันจะก้าวล่วงไปได้ ก็ให้มีอันล้มลงเสียก่อน อย่างน่าเจ็บใจ นั้นแหละที่พอจะเทียบเคียงกันได้กับผม เฉพาะผมฝ่ายเดียวเท่านั้นดอกนะ ทั้งที่กำลังหนุ่มฉกรรจ์และชาญสมรยั้งนั้นก็เถอะ เพราะความที่ไปอดแล้งอยู่กับท้องนาที่พิจิตรถึงสามปี ผมก็เลยยิ่งกว่าเรื่อน้อยลำนันเสียอีก มันเหมือนกับที่เจ้าพระยาพระคลังหนท่านเซลงคำโคลงเอาไว้ในลิลิตเรื่องศรีวิชัยชาดกที่ผมคัดมานี้ไม่มีผิด

ฝนสวรรค์อันอดถ้า	รดูกาล
ครั้นเวลาทหทยาน	ยั่วฟ้า
เมฆาล่อมณีกานต์	อสุรโกรธ
ฝนก็ชกเซงส้า	ทั่วท้องธรณีฯ

แค่ได้กระทบณีกานต์ของเมฆาเข้าเท่านั้น ฝนผมก็ชกเซงส้า...เรื่อผมไปได้ยังไม่ทันถึงปากอ่าวเสียด้วยซ้ำก็ล้มเสียแล้ว อาศัยที่ตอนนั้นผมยังหนุ่มแน่นและแข็งแรงอยู่จึงเสียเวลาไม่กี่ชั่วโมงได้ไม่ช้า...

(Ruang khong Chan Dara, 2001)

3.4 การใช้คำซ้อนและการเล่นเสียงคำ

ประมุข นิยมสร้างเสียงสัมผัสด้วยการซ้อนคำ วิธีการใช้คำเช่นนี้สอดคล้องกับการใช้ประโยคยาวที่เอื้อให้ผู้เขียนเล่นกับความต่อเนื่องทางภาษาลักษณะต่าง ๆ ในบางกรณีเสียงสัมผัสระหว่างคำอาจอยู่ในประโยคความเดียวและความรวมขนาดสั้น เสียงที่ซ้ำกันนี้จัดเป็นลักษณะธรรมชาติของภาษาไทย ประมุขนำมาใช้เพื่อบรรยายหรือพรรณนาตัวละคร ฉากและบรรยากาศ หรืออยู่ในบทสนทนา ยกตัวอย่างเช่นการใช้คำซ้อนในกลุ่มคำขนาดยาว คำซ้อนประเภทนี้มีมักเป็นกลุ่มคำกริยาและกลุ่มคำขยาย เกิดจากการนำคำกริยาที่เกิดจากการซ้อนคำเป็นคำซ้อน 2 คำ และคำซ้อน 4 พยางค์ มาเขียนเรียงกัน หรือนำมาเขียนเรียงต่อกับคำกริยาหนึ่งคำ และกริยาวลี เช่น เยือกสะท้านสะทอน ประชด

วรรณศิลป์ไทยร่วมสมัยยุคสงครามเย็น : กรณีศึกษาวรรณกรรมของประมุล อุณหูป

เปรียบเทียบเปรียบเปรย สะท้อนสะท้อนสะท้อนใจ อาจหาญชาญชัยไร้ยางอาย ออกรส
ระทึกสนุกตื่นเต้น ตะลึงตะโลใจคอหาย เต็มระทึกตื่นเต้นคอ กระอืดกระอืดกระสับกระส่าย
กรูเกรียวกระโตกกระตาก กระจุกกระจิกกระจอกงอแง คลุ่มคลั่งแค้นใจออดอ้อน
โอดครวญ เป็นต้น ในบางบริบท กลุ่มคำซ้อนที่มีการซ้ำเสียงพยัญชนะต้นดังตัวอย่างข้างต้น
เมื่อนำมาใช้ในบริบทต่าง ๆ จะก่อให้เกิดเสียงสัมผัส และอ่านต่อเนื่องกันไปอย่างเพลิดเพลิน
เสียงสัมผัสเหล่านี้เกิดจากการนำคำซ้อนกลุ่มนี้มาเขียนเข้าคู่กันโดยใช้สันธาน “และ”
เช่น หน้าตาของเขาแกร่งกร้าวและกร้านเกรียมแดดลม (Trap - duen - tawan Fanfa Lae
Din, 1970) หรือจากการที่นำคำซ้อนกลุ่มนี้มาเขียนในประโยคเดียวกัน เช่น เขาได้ลาดเลา
ชีวิตสมรสและเหตุที่เธอเร็ดร้าง (Phru - kwang Thang Sawan Lae Na - rok, 1969)
 เป็นต้น นอกจากนี้ ยังพบว่า ประมูลเล่นคำที่มีความหมายเหมือนกัน โดยมักเป็นการนำ
คำซ้อนที่ประกอบด้วย 2 หน่วยคำ มาเขียนแยกกัน โดยให้คำหนึ่งเป็นคำหลัก อีกคำหนึ่ง
เป็นคำขยาย เช่น ฉวยไปด้วยอาการฉก (Trap - duen - tawan - Fanfa Lae Din, 1970: 81)
และยืมซึ่งแย้มจากชั่วหัวใจ (Si Karet Yang Lerd Talerng, 1969) เป็นต้น

สรุปผลการศึกษา

ลีลาภาษาวรรณศิลป์ในวรรณกรรมที่เป็นเรื่องแต่งของประมุล อุณหูป แสดงให้
ประจักษ์ว่า ภาษาวรรณศิลป์ส่วนหนึ่ง มีลักษณะตรงตามกรอบการเขียนบันเทิงคดี
ร้อยแก้วของไทย สามารถอธิบายลักษณะภาษาในเรื่องแต่งเหล่านี้ ด้วยกรอบคิดเรื่อง
วรรณศิลป์ของไทย ผลการวิเคราะห์แสดงให้เห็นว่า ประมุล อุณหูปรู้จักลักษณะ
ธรรมชาติของภาษาไทยด้านเสียง ความหมาย และโครงสร้างคำเป็นอย่างดี จึงสามารถนำ
ความรู้นั้นมาสร้างสรรค์ และประยุกต์ให้เกิดลักษณะเฉพาะในงานของตนได้ นอกจากนี้แล้ว
การใช้ถ้อยคำสื่อจินตภาพ และความเปรียบที่พ้องกับวรรณศิลป์ในวรรณคดีไทย เหล่านี้
เป็นปัจจัยสำคัญ ที่เสริมให้การถ่ายทอดเนื้อหา มีสุนทรียภาพ ในขณะที่การเลือกใช้
โครงสร้างประโยคและสำนวนภาษาแปลก การทดลองอักขรวิธีแบบใหม่ ตลอดจนถ้อยคำ
จำนวนมาก ที่แตกต่างไปจากกฎเกณฑ์ทางภาษาไทย ต่างก็ส่งผลให้งานเขียนของประมุล
อุณหูป มีลักษณะแปลกใหม่และทันสมัยในยุคนั้น แสดงให้เห็นว่า การใช้ภาษาที่ต่างไป
จากเดิม ต่างไปจากปกติ หรือต่างไปจากมาตรฐาน ในบริบทของการสร้างสรรค์
ผ่านวรรณกรรมนั้น เป็นองค์ประกอบสำคัญ ที่สร้างความแปลกใหม่และน่าสนใจให้กับท
หาค้นนักประพันธ์ใช้อย่างมีศิลปะ

อภิปรายผลการศึกษา

ลักษณะวรรณศิลป์ร่วมสมัยดังกล่าว ปรากฏเป็นลักษณะร่วมกันของลีลาการประพันธ์ซึ่งมีลักษณะเฉพาะยุค อันเนื่องมาจากอิทธิพลของกระแสความนิยมภาพยนตร์ตะวันตกโดยเฉพาะสหรัฐอเมริกา การแปลหรือแปลงนิทานต่างประเทศ และงานเขียนปกิณกะจากต่างประเทศทั้งตะวันตกและตะวันออก ได้แก่ นิทานโบราณของอินเดีย งานเขียนปกิณกะมุกตลกของตะวันตก เรื่องแต่งแนวควาบบอยและสืบสวนสอสวน ข้อสังเกตสำคัญประการหนึ่งคือ ภูมิหลังของนักเขียนในยุคนี้ ส่วนหนึ่งได้รับอิทธิพลจากการผลิตงานเขียนเพื่อตีพิมพ์ในหนังสือพิมพ์ ประสบการณ์การเสพวรรณคดีไทยผ่านแบบเรียน หรือซึมซับผ่านมุขปาฐะในชีวิตประจำวัน ปัจจัยดังกล่าว น่าจะส่งผลให้ลีลาการเขียนร้อยแก้วที่สร้างสรรค์โดยนักเขียน-นักหนังสือพิมพ์ในยุคนั้น มีลักษณะสำคัญร่วมกัน ได้แก่ ประการแรก การใช้ถ้อยคำและเรียบเรียงประโยคแบบร้อยแก้วของไทย และการเลือกใช้ลีลาวรรณศิลป์ที่ปรากฏในวรรณคดีไทยผสมผสานกับวรรณกรรมที่แต่งขึ้นใหม่ ประการที่สอง การจงใจใช้ภาษาให้ต่างไปจากลักษณะไวยากรณ์ไทย ละเมิดกฎเกณฑ์ทางไวยากรณ์ เรียบเรียงถ้อยคำ และสร้างคำที่มีลักษณะแบบการแปลจากภาษาอังกฤษ ดังปรากฏผ่านลีลาการเขียนของ ฮิวเมอริสต์ รงค์ วงษ์สวรรค์ ณรงค์ จันทรเรือง วิฑิต สุทธเสถียร และประมุข อุณหภูบัตยกุล ตัวอย่างแล้วข้างต้น อิทธิพลของยุคสมัยดังกล่าว นอกจากจะมีความสัมพันธ์กับการสร้างสรรค์เนื้อหาแล้ว ยังส่งผลต่อลีลาการเขียนของประมุข อุณหภูบัตยกุล ที่โดดเด่น ได้แก่ การผสมผสานลีลาภาษาแปลและภาษาชาวบ้าน เข้ากับลีลาการพรรณนาความแบบร้อยแก้วของไทย การทดลองใช้ถ้อยคำและสำนวนที่ผิดไปจากไวยากรณ์ไทย ในมิติที่กว้างขึ้น ผลงานประพันธ์ของนักเขียนหลายคนในยุคนี้ ยังได้รับยกย่องว่า มีลักษณะสร้างสรรค์ทางภาษา อันเกิดจากการผสมผสานการเล่นทางภาษา การทดลองเขียนผิดไวยากรณ์ และการใช้ลีลาภาษาแปล แต่ในขณะเดียวกันก็ยังคงรักษาลีลาวรรณศิลป์ร้อยแก้วของไทยไว้ในบทสัมภาษณ์นักเขียนหลายฉบับ พบว่า ผลงานนักเขียนเหล่านี้เป็นแบบอย่าง และแรงบันดาลใจให้นักเขียนในยุคต่อมา ดังเช่น ปราปดา หุ่ยน์ กับฮิวเมอริสต์ แดนอรุณ แสงทองกับรงค์ วงษ์สวรรค์ นิวัติ กองเพียร กับประมุข อุณหภูบัตยกุล คุณลักษณะดังกล่าว แสดงรสนิยมร่วมทางภาษาของนักเขียนต่างสมัย

วรรณศิลป์ไทยร่วมสมัยยุคสงครามเย็น : กรณีศึกษาวรรณกรรมของประมูล อุดมธุป

กิตติกรรมประกาศ

ผู้เขียนขอขอบคุณคณะศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล ที่สนับสนุนเงินทุนวิจัย
ปีงบประมาณ 2554

References

- Andrew Roos. (1989). *No Respect: Intellectuals and Popular Culture*. London: Routledge.
- Arthit Jiamrattanyu. (2015). “Filipino Students” in the eyes of Thai elite scholars toward aboard students before Greater East Asia War period. ‘Chum-thang Indochina’: *Journal of Southeast Asian*. 4(7), 572. (In Thai)
- _____. (2017, May - August). From “Sod” to “Swing”: Occidentalism and the politics of cultural translation in modern Thailand. *Political Science Journal*. 38(2), 73-130 . (In Thai)
- Chan-chai Saekuay. (1987). *Unconventional diction in Rong Wongsawan's works*. Master’s Thesis. [Online]. Retrieved from <http://newtdc.thailis.or.th/result.aspx>. [2019, July 5]. (In Thai)
- Chao-jam-pee (pseud.). (1967). *‘Pok-ha’ Club and ‘Rock’n Roll literature*. Phra Nakon: Ruamsan. (In Thai)
- _____. (1971). *Mae Sri Aey*. Phra Nakon: Bannakarn. (In Thai)
- Chatcharin Chaiwat. (2009, September 27). [Online]. *The Intelligence power*. Retrieved from <https://www.thaipost.net/main/> [2017, November 15]. (In Thai)
- Chonlada Ruenruglikit. (1984). *An analytical of orthography and language usage of Humourist*. Bangkok: Chulalongkorn University. (In Thai)
- Dhanate Vespada. (2006). *Hom Lok Vannasilp: The creation of Thai Literature Aesthetics*. Bangkok: Pajera. (In Thai)

- Dome Sukwongse and Sawat Suwannapak. (2002). *The 100 years of Thai Films*. Bangkok. River Books. (In Thai)
- Maneepin Phromsuthirak; et al. (1990). *The Development of Thai Literature* Unit 1-7 (3rded.). Nonthaburi: Sukhothaithammathirat. (In Thai)
- Nidhi Aeusivongse. (2018). *The influences of American in Thailand*. [Online]. Retrieved from https://www.matichon.co.th/columnists/news_1102040 [2018, October 18]. (In Thai)
- Pramun Unhathup. (1969). *Phru-kwang Thang Sawan Lae Na-rok*. Phra Nakorn: Praphansarn. (In Thai)
- _____. (1969). *Rue Ja Rert Rommayet*. Phra Nakorn: Praphansarn. (In Thai)
- _____. (1969). *Sareong Ra-bam Dam-roo*. Phra Nakorn: Praphansarn. (In Thai)
- _____. (1969). *Sepsom Bo Mi Som*. Phra Nakorn: Praphansarn. (In Thai)
- _____. (1970). *Thang-horadee Khong Himmavana*. Phra Nakorn: Praphansarn. (In Thai)
- _____. (1970). *Trap-duen-tawan Fanfa Lae Din*. Phra Nakorn: Praphansarn. (In Thai)
- _____. (1991). *Dokrak*. Bangkok: Matichon. (In Thai)
- _____. (2001). *Ruang khong Chan Dara*. Bangkok: Matichon. (In Thai)
- _____. (2002). *Chor Prayong*. Bangkok: Matichon. (In Thai)
- _____. (2002). *Kamket*. Bangkok: Matichon. (In Thai)
- Soranat Tailanga. (2014, January-June). Gender and Sexuality in Modernism Aspect: A Case Study of Fuang Nakorn short stories by ‘Rong-Wong-Savan and Puan Noom. *Journal of Social Sciences and Humanities of Sonklanakarin University Pattani Campus* Vol. 10(1), 9-49. (In Thai)

- Suchada Chareonnit. (2011). Comparison of word use and grammatical patterns in English advertising headlines in Thai-English and English Magazines, Academic. *Journal of Thai Chamber University*. 31(1), 80-94. (In Thai)
- Suchitra Chongstitvattana. (2005). *Jerm-jan Kangsadan: Literary language in Thai Literature*. Bangkok: The project of academic writings publication of Faculty of Arts Chulalongkorn University. (In Thai)
- Supawadee Supraditarporn. (2007). *Problems in the Interpretation of Advertising Discourses*. Master's Thesis. [Online]. Retrieved from <http://newtdc.thailis.or.th/docview.aspx?tdcid=268359>. [2019, February 11]. (In Thai)
- Thakeong Amornphan. (n.d.). *Language in newspaper*. [Online]. Retrieved from <http://dspace.nstru.ac.th:8080/dspace/bitstream> [2019, February 26]. (In Thai)
- The Memorial Book of Wit Sutthasathian*. (1990). Bangkok: Dansuttha. (In Thai)
- Udom Srisuwan. (2017). *Set Nue Khang Kiang*. Matchon Weekly. 37(1938) pp.74.
- Vidhyakorn Chiangkoon. (1993). *Why "do I search for meaning" Life Work and Opinion of Vidhyakorn Chiangkoon*. Bangkok: Grammy Publishing House. (In Thai)
- Vidhya Sutjaritthanasarak. (2014). *Southeast Asia after the period of Cold War*. Plamplet of Security Studies. (141-142), p.1. (In Thai)
- Working Group Members of the History of Thai Printings. (2006). *Siam-Pimpakan: The History of printing in Thailand*. Bangkok: Matichon. (In Thai)

Received: March 21, 2019

Revised: March 21, 2019

Accepted: April 2, 2019